

ALGEMEEN PEDAGOGISCH BELEID

Kinderopvang de Bevelanden

januari 2009

Kinderopvang de Bevelanden

Stationspark 2
4460 AS Goes
Postbus 328
4460 AS Goes

info@kinderopvangdebevelanden.nl
www.kinderopvangdebevelanden.nl

tel. (0113) 22 81 39
fax (0113) 25 17 02

Inhoudsopgave

Deel 1		Algemeen	
I.	BESCHRIJVING ORGANISATIE KINDEROPVANG DE BEVELANDEN IN OPVANGVORMEN EN REGIO		6
II.	MISSIE KINDEROPVANG DE BEVELANDEN		6
III.	VISIE KINDEROPVANG DE BEVELANDEN		6
IV.	PEDAGOGISCHE HOOFDDOELSTELLINGEN KINDEROPVANG DE BEVELANDEN		7
V.	EEN GOED PEDAGOGISCH KLIMAAT		7
	Veiligheid		7
	De Bevelanden Academie		8
	Aandacht voor kinderen		8
	Zorgen voor kinderen		8
	Samen met andere kinderen		9
	Normen en waarden, thuis voelen		9
	Belonen en corrigeren		9
	Toezicht		9
VI.	KINDEREN MET EEN HANDICAP		10
VII.	SAMENWERKING		10
VIII.	THEORETISCHE ACHTERGROND PEDAGOGISCHE DOELSTELLINGEN		10
	De (stam)groep		12
	De rol van de pedagogisch medewerker		12
	Wennen		13
	Dagindeling		13
	Eten en drinken		13
	Slapen		14
	Knuffels en spenen		14
	Verschonen en zindelijk worden		14
	Zieke kinderen		15
	Opvallend gedrag		15
	Doorgaande lijn		15
	Binnen spelen, ontmoeten en ontwikkelen		15
	Gerichte activiteiten		16
	Bijzondere activiteiten		17
	Buiten spelen		18

Contact met ouders	18
Overgang van kinderdagverblijf naar de BSO	20
De groep	22
De rol van de pedagogisch medewerker	22
Wennen	23
Dagelijkse gang van zaken	23
Knuffels en spenen	23
Zindelijk worden	23
Zieke kinderen	24
Opvallend gedrag	24
Doorgaande lijn	24
Peuterplusgroep	24
Zorggroepen	25
Binnen spelen, ontmoeten en ontwikkelen	25
Gerichte activiteiten	26
Bijzondere activiteiten	27
Buiten spelen	27
Contact met ouders/verzorgers	28
De BSO-groep	32
De rol van de pedagogisch medewerker	32
Overgang van kinderdagverblijf naar BSO, nieuwe kinderen	33
Indeling van de buitenschoolse tijd	33
Binnen spelen	33
Activiteiten	34
Buiten spelen	36
Bijzondere activiteiten	36
Vervoer van en naar de BSO	36
Zieke kinderen	37
Opvallend gedrag	37
Overleg basisschool en andere organisaties	37
Inspraak van kinderen	37
Contract zelfstandigheid kinderen	37
Contact met ouders/verzorgers	38
Flexibele opvang	41
Kindercentrum	41
Tussenschoolse opvang	41

DE ONTWIKKELING VAN HET KIND **43**

Baby van 0 tot 1,5 jaar	43
De dreumes van 1,5 tot 2 jaar	43
Peuter van 2 tot 4 jaar	44
Schoolkind van 4 tot 7 jaar	44
Het schoolkind van 8 tot 13 jaar	45

Waar in dit document aanduidingen van personen, functiebenamingen en dergelijke in de mannelijke of vrouwelijke vorm voorkomen, geldt dit tevens voor de vrouwelijke of mannelijke equivalenten. Dit ter leesbevordering van het document.

Voorwoord

In dit pedagogisch beleidsplan wordt verwezen naar:

- Beleid;
- Protocollen;
- Veiligheidsrichtlijnen;
- Kwaliteitsnormen van Kinderopvang de Bevelanden;
- Wet Kinderopvang.

Al deze stukken liggen ter inzage op de vestigingen en zijn op te vragen bij het Centraal Kantoor van de organisatie.

Protocollen

Hierin wordt beschreven hoe gehandeld dient te worden door de groepsleiding en leidinggevenden.

Veiligheidsrichtlijnen

Wet- en regelgeving op het gebied van veiligheid en gezondheid.

Kwaliteitsnormen van Kinderopvang de Bevelanden

Hierin geeft Kinderopvang de Bevelanden middels eigen kwaliteitsnormen voor de eigen organisatie een nadere invulling aan het kwaliteitsconvenant (afgesloten door de werkgeversorganisatie, de branchevertegenwoordiging en oudervereniging BOinK).

Deze nadere invulling betreft normen op het gebied van groepssamenstelling, pedagogisch medewerker-kind ratio, achterwacht, risico-inventarisaties en personeel.

De Wet Kinderopvang

In het pedagogisch beleidsplan worden de vier competenties volgens de Wet Kinderopvang beschreven.

De competenties zijn verweven in de werkwijze van Kinderopvang de Bevelanden en staan daarom beschreven op verschillende plaatsen in het pedagogisch beleidsplan:

- het bieden van voldoende veiligheid voor het kind (zie pagina 8);
- het bieden van voldoende mogelijkheden voor de kinderen om persoonlijke competentie te ontwikkelen (zie pagina 8, pedagogische hoofddoelstelling);
- het bieden van voldoende mogelijkheden voor de kinderen voor het ontwikkelen van sociale competentie (zie pagina 10);
- overdracht van normen en waarden (zie pagina 10).

Deel 1

Algemeen

I. Beschrijving organisatie Kinderopvang de Bevelanden in opvangvormen en regio

Kinderopvang de Bevelanden (KdB) is een regionale organisatie in Noord-, Zuid-Beveland en Schouwen-Duiveland, provincie Zeeland. Zij verzorgt in deze regio verschillende vormen van kinderopvang. Deze vormen van kinderopvang zijn te onderscheiden in:

- KINDERDAGVERBLIJF

halve en hele dagopvangvoorziening in groepsverband voor kinderen tussen 0 en 4 jaar.

- PEUTERSPEELZAAL

wekelijkse speelmogelijkheid in groepsverband voor kinderen tussen 2 en 4 jaar.

- peuterplusgroep
- zorggroepen

- BUITENSCHOOLSE OPVANG

voor- en naschoolse opvang en vakantieopvang in groepsverband voor kinderen tussen 4 en 12 jaar.

- GASTOUDERS

opvang bij gastouder thuis voor kinderen tussen 0 en 12 jaar.

- KINDERCENTRUM

speelmogelijkheid en opvang in groepsverband voor kinderen tussen 2 en 4 jaar.

- TUSSENSCHOOLSE OPVANG

lunchopvang tussen de middag op de basisschool (verzorgd door vrijwilligers en/of groepsleiding).

- FLEXIBELE OPVANG

Opvang op wisselende dagen.

II. Missie Kinderopvang de Bevelanden

Wij bieden kinderopvang voor ouders/verzorgers en speelmogelijkheden voor kinderen. Kinderen worden gestimuleerd te spelen, te ontmoeten en zich te ontwikkelen. Wij bieden ouders/verzorgers uit ons aanbod het beste wat bij hen past. Afstand en prijs zijn daarbij geen belemmering. KdB is een organisatie met een HKZ-kwaliteitskeurmerk. Onze kinderopvang is een meerwaarde voor kinderen en biedt ouders/verzorgers zekerheid. Om ons doel te bereiken is samenwerken met anderen voor ons een noodzaak. KdB is een maatschappelijke onderneming. Rendement wordt gereserveerd en geïnvesteerd. De bedrijfsvoering is efficiënt.

III. Visie Kinderopvang de Bevelanden

Wij streven naar kindercentra die voor alle ouders/verzorgers en kinderen toegankelijk zijn. Wij streven ernaar zoveel mogelijk ouders/verzorgers en kinderen te bereiken. Kindercentra zijn goed voor kinderen, ouders/verzorgers en maatschappij. Om dat te realiseren willen we nog meer samenwerken met allerlei andere kindgerichte voorzieningen binnen en buiten de regio. De recente berichten over BSO op scholen zien we als een kans.

Wij willen bereiken dat er een clubgevoel ontstaat: bij KdB wil je horen. Continuïteit van de dienstverlening en de organisatie is belangrijker dan het maken van winst. Een gezond rendement van 7% is noodzakelijk om de continuïteit te waarborgen en nieuwe investeringen te kunnen waarborgen.

IV. Pedagogische hoofddoelstellingen Kinderopvang de Bevelanden

1. KdB stelt zich ten doel een pedagogisch klimaat te realiseren, waarin kinderen tussen 0 en 13 jaar de gelegenheid krijgen te spelen, te ontmoeten en te ontwikkelen.
2. KdB stelt zich ten doel kinderopvangvoorzieningen te realiseren, waarin rekening wordt gehouden met de eigenheid van het kind en zijn achtergrond. Dit gebeurt in samenspraak met de ouders of verzorgers van het kind.
3. KdB werkt samen met andere kindgerichte voorzieningen, zoals scholen in Brede Schoolverband, opvoedbureaus, en dergelijke, met als doel een doorgaande lijn te realiseren in de ontwikkeling van het kind. Mede vanuit het oogpunt van preventief handelen bij kinderen die om extra zorg en aandacht vragen.

V. Een goed pedagogisch klimaat

Om het welzijn van het kind te kunnen stimuleren schept KdB een goed pedagogisch klimaat. Dit klimaat zorgt ervoor dat kinderen zich veilig en prettig voelen en gestimuleerd worden te spelen, te ontmoeten en zich te ontwikkelen.

Dit pedagogisch klimaat bevat de volgende basiselementen:

- veiligheid;
- de Bevelanden Academie;
- aandacht voor kinderen;
- zorgen voor kinderen;
- samen met andere kinderen;
- normen en waarden, thuis voelen;
- belonen en corrigeren;
- toezicht.

Veiligheid

In elke kinderopvangvoorziening is een onderscheid te maken tussen fysieke en psychische veiligheid.

Fysieke veiligheid: de inrichting van zowel de buiten- als de binnenruimte is erop gericht dat het kind zich veilig voelt, ongestoord kan spelen en ontplooiingsmogelijkheden heeft. De pedagogisch medewerkers beschikken over het diploma Bedrijfshulpverlening en/of het certificaat Eerste Hulp Bij Kinderongelukken.

Jaarlijks worden op iedere locatie een Risico-inventarisatie Veiligheid en een Risico inventarisatie Gezondheid gehouden.

Psychische veiligheid:

- de relatie tussen kind en pedagogisch medewerker
Dit is de basis voor het gevoel van veiligheid voor het kind. Dit gevoel van veiligheid is de eerste voorwaarde om te kunnen spelen, ontmoeten en te ontwikkelen. KdB hecht daarom grote waarde aan vaste relaties tussen kinderen en pedagogisch medewerkers binnen haar kinderopvangvoorzieningen en een goede verhouding tussen het aantal kinderen en het aantal pedagogisch medewerkers per groep.
- de relaties tussen de kinderen onderling
KdB stelt dat voor het kind de aanwezigheid van bekende kinderen in de groep een gevoel van veiligheid geeft. Dit groepsgevoel vormt eveneens een goede basis voor het kind om te spelen, te ontmoeten en zich te ontwikkelen.

- De pedagogisch medewerkers beschikken over een passende beroepskwalificatie overeenkomstig de CAO-kinderopvang of CAO-Welzijn (voor de peuterspeelzalen). De groepsleiding beschikt over een Verklaring Omtrent Gedrag.

De Bevelanden Academie

De Bevelanden Academie is het interne opleidingsprogramma van KdB. Iedereen die bij KdB werkt, volgt een opleidingsprogramma. Hiermee wordt vakkennis verdiept en aangevuld. Het opleidingsprogramma bestaat uit 3 deelgebieden:

- kennis van de organisatie;
- pedagogisch beleid;
- contacten met ouders/verzorgers.

Binnen deze deelgebieden worden meerdere modules aangeboden. Sommige verplicht, andere naar keuze.

Competenties

Voor alle pedagogisch medewerkers die werken bij KdB zijn de volgende vaardigheden en karakteristieken van toepassing:

- loyaliteit;
- klantgericht;
- sensitieve responsiviteit;
- stimuleren;
- kwaliteit.

Aandacht voor kinderen

De relatie tussen kind en pedagogisch medewerker is mede bepalend voor de kwaliteit van de opvang van het kind. KdB hecht daarom grote waarde aan de wijze waarop de pedagogisch medewerker communiceert met het individuele kind. Sensitieve responsiviteit staat voor een actieve en positieve wijze van communiceren met kinderen, waarbij de pedagogisch medewerker luistert, zowel verbaal als non-verbaal en actief reageert op signalen, vragen en behoeften van het individuele kind. Door deze positieve houding van de pedagogisch medewerker kan en wil het kind zich hechten aan de pedagogisch medewerker. Op basis van deze veiligheid en vertrouwdheid durft het kind te gaan spelen, andere kinderen te ontmoeten en op verkenning te gaan.

Zorgen voor kinderen

De kinderopvangvoorzieningen van KdB nemen een deel van de opvoeding en verzorging over van de ouders/verzorgers. Het betreft hier de lichamelijke en emotionele verzorging. KdB stelt dat pedagogisch medewerkers ruimte en tijd moeten hebben om persoonlijk aandacht te besteden aan de verzorging van het individuele kind. Dit gebeurt in samenspraak met de ouders of verzorgers.

Bij emotionele verzorging gaat het erom dat het kind de gelegenheid krijgt zich geborgen te voelen, door de persoonlijke aandacht van de pedagogisch medewerker.

Samen met andere kinderen

KdB is van mening dat binnen groepsopvang het welzijn van het individuele kind wordt bevorderd door positieve interacties tussen kinderen. Door deze positieve ervaringen wordt de sociale competentie van het individuele kind vergroot. De pedagogisch medewerker van KdB beschikt over vaardigheden om de interacties tussen kinderen op een positieve wijze te beïnvloeden.

Normen en waarden, thuis voelen

KdB vindt het belangrijk dat kinderen zich “thuis” voelen in een kinderopvangvoorziening. In groepsverband maakt het kind kennis met normen en waarden, die zijn gericht op veiligheid, respect voor elkaar en ontplooiingsmogelijkheden. De pedagogisch medewerker heeft hierin een voorbeeldfunctie. Op basis van een goede relatie met de pedagogisch medewerker leert het kind normen en waarden die buiten de gezinssituatie voorkomen. Vanuit deze veilige startpositie kan het kind de samenleving gaan verkennen. KdB stelt nadrukkelijk dat het kind zijn eigen identiteit kan ontwikkelen met respect voor zijn culturele en maatschappelijke achtergrond. Dit gebeurt in samenspraak met de ouders of verzorgers.

Belonen en corrigeren

Het kind staat centraal in de kinderopvangvoorziening. Met respect voor het kind wordt uitgegaan van geborgenheid, veiligheid en uitdaging. Om hiertussen een goed evenwicht te vinden hanteert de pedagogisch medewerker regels. Door een kind op een positieve wijze te leren omgaan met deze regels, ervaart het kind deze regels als een natuurlijk onderdeel van de opvang. De pedagogisch medewerker gaat hierbij uit van de eigenheid van het kind en overlegt regelmatig met de ouders/verzorgers over de toepassing van regels.

Een kind kan op verschillende manieren worden beloond. De pedagogisch medewerker belooft het goede gedrag van het kind op een positieve wijze of corrigeert het gedrag van het kind indien nodig.

De pedagogisch medewerker kiest een bij de leeftijd en het kind passende corrigerende maatregel. De pedagogisch medewerker kiest eerder voor een belonende dan voor een corrigerende maatregel.

Toezicht

De groepsleiding houdt toezicht op de kinderen. Dit wil zeggen dat zij zowel bij het binnen- als buitenspelen overzicht houden op de groep met kinderen. Op een aantal vestigingen zijn zogenaamde dodehoekspiegels geplaatst om nog beter toezicht te kunnen houden. Bij toezicht wordt bedoeld een algeheel overzicht op wat de kinderen aan het doen zijn en waar ze zich bevinden.

Soms komt het voor dat gezien het aantal kinderen er maar één pedagogisch medewerker aanwezig is op de groep (en in het pand). Voor deze momenten is er een achterwacht geregeld. Dit is een volwassen persoon met wie Kinderopvang de Bevelanden afspraken heeft gemaakt. Bij calamiteiten kan deze persoon worden ingeschakeld. Dit is iemand van bijvoorbeeld een basisschool als de opvang deel uit maakt van een brede school. Ook kan de pedagogisch medewerker het calamiteitennummer bellen. De zogenaamde incidenten-coördinator is op dit nummer bereikbaar en kan ervoor zorgen dat er zeer snel een volwassen persoon op de betreffende vestiging is.

VI. Kinderen met een handicap

KdB is een maatschappelijke onderneming. Zij heeft in die zin ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van deelname van alle kinderen aan haar kinderopvangvoorzieningen. Deze verantwoordelijkheid is gericht op dienstverlening aan kinderen en ouders/verzorgers, en niet op hulpverlening aan ouders/verzorgers en kinderen. Voor deelname van kinderen met een handicap heeft KdB een protocol ontwikkeld, waarin duidelijk wordt op welke wijze en onder welke voorwaarden deze kinderen kunnen worden toegelaten op de kinderopvangvoorzieningen.

VII. Samenwerking

KdB is van mening dat door samenwerking met ouders/verzorgers en andere, kindgerichte, organisaties het welzijn van het kind wordt versterkt. Een positieve relatie tussen verschillende opvoeders versterkt het gevoel van veiligheid en welzijn bij het kind.

De ontwikkeling van een kind is een continu proces. KdB vindt het daarom belangrijk dat er een doorgaande lijn wordt gerealiseerd in de contacten tussen de verschillende opvoeders van het kind. Dit betekent dat pedagogisch medewerkers en ouders/verzorgers contact hebben met elkaar over het welzijn van het kind. Tevens wordt er een contact gerealiseerd tussen pedagogisch medewerkers en kindgerichte organisaties, zoals basisscholen en voorzieningen voor jeugdgezondheidszorg (Allévo, GGD). De wijze waarop dit contact wordt gerealiseerd is structureel en methodisch van aard. Hiervoor wordt een methodisch kennisoverdrachtsysteem gehanteerd. Ouders/verzorgers moeten toestemming geven voor deze overdracht.

VIII. Theoretische achtergrond pedagogische doelstellingen

KdB realiseert breed toegankelijke kinderopvangvoorzieningen voor kinderen en ouders/verzorgers met verschillende culturele, religieuze en maatschappelijke achtergronden. Dit is een belangrijke reden om niet nadrukkelijk te kiezen voor één pedagogische theorie of uitgangspunt.

Het pedagogisch beleid is echter wel getoetst aan theoretische principes uit de pedagogiek en de ontwikkelingspsychologie. Het doel van deze toetsing is te bekijken op welke wijze de hoofddoelstellingen gerealiseerd kunnen worden. Om een optimalisering te bereiken van het welzijn van het kind binnen de kinderopvangvoorzieningen gelden de in hoofdstuk IV genoemde basiselementen als theoretische uitgangspunten.

Deel 2

Kinderdagverblijf

De (stam)groep

KdB werkt op haar kinderdagverblijven met stamgroepen. De kinderen worden geplaatst op het kinderdagverblijf en ingedeeld op een (stam)groep (of (stam)groepen). Dit is een groep waarin kinderen van 0 tot 4 jaar gezamenlijk verblijven. Binnen deze groep leert het kind andere kinderen kennen met verschillende leeftijden. Doordat het kind gedurende langere tijd met dezelfde kinderen op de groep is, groeien zij samen op. Het kind krijgt hierdoor de kans zich te hechten aan de kinderen en de pedagogisch medewerkers. Voor een goede hechting van het kind stelt KdB een afname van minimaal twee dagdelen per week verplicht.

Broertjes en zusjes kunnen ook op dezelfde (stam)groep worden geplaatst. KdB hanteert de landelijke kwaliteitseisen voor de kinderopvang. De verticale groep bestaat uit maximaal 16 kinderen en heeft drie professionele pedagogisch medewerkers.

Aan de ouders/verzorgers wordt bij het intakegesprek aangegeven op welke (stam) groep het kind zit. Bij binnenkomst op het kinderdagverblijf kunnen de ouders/verzorgers door middel van een bord met foto's van de pedagogisch medewerkers zien welke medewerker er die dag op de groep werkt.

Een kind krijgt drie basis pedagogisch medewerkers toegewezen. Per dag van de week is minimaal één van de pedagogisch medewerkers werkzaam op de groep van dat kind (dit geldt voor het structurele rooster, behoudens ziekte, verlof en vakantie). Deze pedagogisch medewerkers zijn tevens het aanspreekpunt voor de ouders/verzorgers.

Binnen de (stam)groep worden de kinderen op hun eigen ontwikkelingsniveau benaderd. Dat betekent dat er voor de verschillende leeftijden aparte activiteiten kunnen zijn. Op een aantal momenten bestaat de mogelijkheid om vanuit de groep deel te nemen aan groepsoverstijgende activiteiten. De oudste kinderen kunnen bijvoorbeeld in een andere ruimte terecht zodat zij zonder de baby's te storen, op hun eigen manier kunnen spelen.

Aan het begin of einde van de dag en in de vakantie kan het voorkomen dat groepen worden samengevoegd. Ook dan wordt er gewerkt met de leidster-kind ratio. Dat wil zeggen het aantal kinderen in een bepaalde leeftijd die één pedagogisch medewerker mag opvangen volgens de kwaliteitsregels.

De rol van de pedagogisch medewerker

De pedagogisch medewerker speelt een centrale rol in het kinderdagverblijf. Zij heeft de hele dag contact met de kinderen en zorgt voor hen, geeft hen vertrouwen en stimuleert hen te gaan spelen. Door goed te overleggen met de ouders/verzorgers vindt er een optimale afstemming plaats tussen thuis en het kinderdagverblijf. De pedagogisch medewerker heeft ook een observerende rol en geeft belangrijke informatie over het kind door aan ouders/verzorgers en collega-pedagogisch medewerkers.

Om deze rol goed te kunnen uitoefenen beschikt de pedagogisch medewerker over de volgende eigenschappen.

- De pedagogisch medewerker is sensitief naar het kind. Zij luistert actief naar het kind, reageert zowel verbaal als non-verbaal op een positieve wijze.
- De pedagogisch medewerker is in staat een goede band te scheppen met het kind. Het kind hecht zich daarom graag aan de pedagogisch medewerker.
- De pedagogisch medewerker is in staat een positieve sfeer te creëren in de groep en de verbondenheid tussen kinderen onderling en met de pedagogisch medewerker te versterken. Daarbij hanteert zij duidelijke regels en grenzen, met inachtneming van de verschillende leeftijden in de groep en ontwikkelingsfase waarin het kind zich bevindt.
- Zij is actief in het aanbieden van verschillende activiteiten en speelt zelf ook graag mee met de kinderen.

- De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat het kind gedurende de dag (dagdeel) de aandacht en verzorging krijgt die het nodig heeft. De pedagogisch medewerker laat elk kind tot zijn recht komen en kijkt daarbij naar de eigenheid en leeftijd van het kind.
- De pedagogisch medewerker brengt structuur in de dag door het aanbieden van vaste activiteiten en de gezamenlijke maaltijd. Daarnaast geeft zij het kind de gelegenheid vrij te spelen en deel te nemen aan activiteiten die de pedagogisch medewerker organiseert.
- Bij bepaalde activiteiten worden de pedagogisch medewerkers ondersteund door andere volwassenen. Zo wordt er één maal per week voorgelezen door zo genaamde voorleesopa's en oma's. Bij grotere activiteiten wordt de hulp in geroepen van de activiteitencommissie en/of locatie-ouderraad (lor).

Alle pedagogisch medewerkers hebben een kindgerichte opleiding die minimaal voldoet aan de opleiding Sociaal Pedagogisch Werk 3.

Wennen

Voordat het kind start op de groep vindt er een wenperiode plaats. Deze is bedoeld om het kind, de ouders/verzorgers en de pedagogisch medewerker aan elkaar te laten wennen. Het kind bezoekt een aantal malen de groep, bij voorkeur op de dagen dat het kind ook gaat komen. In deze wenperiode kunnen ouders /verzorgers en pedagogisch medewerkers informatie uitwisselen en tot afstemming komen over de verzorging van het kind. Dit wordt door ouders/verzorgers en pedagogisch medewerkers verder afgesproken.

Dagindeling

Op de verticale groep bestaat een vaste dagindeling. Het doel hiervan is zowel kinderen, ouders/verzorgers als pedagogisch medewerkers een houvast te geven aan de invulling van de dag. Dit geeft rust en duidelijkheid voor het kind. Voor de ouders/verzorgers geeft dit het vertrouwen dat belangrijke aspecten van de opvang, zoals verschonen, eten, drinken en slapen goed geregeld zijn. Voor de pedagogisch medewerker biedt de vaste indeling een overzicht van de te verrichten werkzaamheden.

Bij de jongste kinderen in de groep wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met het individuele ritme van het kind op het gebied van eten en drinken, verschonen en slapen. Zodra het kind iets ouder wordt gaat het meer meedoen in het ritme van de groep.

Eten en drinken

KdB stelt voor de jongste kinderen babyvoeding ter beschikking. Ouders/verzorgers die hier geen gebruik van willen maken, nemen zelf voeding mee.

De pedagogisch medewerkers maken regelmatig afspraken met de ouders/verzorgers over de hoeveelheid en de frequentie van de flesvoeding. De pedagogisch medewerker noteert dit in het babyschriftje. Op het kinderdagverblijf bestaat ook de mogelijkheid om borstvoeding te geven.

KdB verzorgt de broodmaaltijd voor de oudere kinderen. Er wordt vers beleg, vers brood en (dag)melk geserveerd. De pedagogisch medewerker ziet er op toe dat de producten altijd vers zijn. Buiten de maaltijd krijgen de kinderen tussendoortjes zoals fruit en soepstengels. De maaltijd en de kring zijn groepsactiviteiten. Tijdens de maaltijd is er ook gelegenheid met elkaar te praten, te luisteren en te zingen. Dit gebeurt in een leuke en ontspannen sfeer. De kinderen worden op een speelse manier gestimuleerd te eten. Indien een kind niet wil eten, wordt dit hem niet opgedrongen. De pedagogisch medewerker neemt hierover contact op met de ouders/verzorgers.

Tijdens het eten zorgt de pedagogisch medewerker ervoor dat er netjes wordt gegeten. De pedagogisch medewerker heeft hierin zelf een voorbeeldfunctie. Naarmate het kind ouder wordt, stimuleert de pedagogisch medewerker dat hij zelf zijn boterhammen smeert en belegt.

De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat een kind met een dieetvoeding zoveel mogelijk mee kan doen met de gezamenlijke maaltijd. De pedagogisch medewerker stimuleert ouders/verzorgers gezonde traktaties mee te nemen tijdens feestjes en verjaardagspartijen.

Slapen

De kinderdagverblijven beschikken voor de kinderen tot de leeftijd van 1,5 jaar over, op het aantal kinderen afgestemde, slaapruintes.

Op de (verticale) groep slapen de kinderen op verschillende tijden. Bij de (jongste) kinderen wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met het slaapritme van het kind.

Bij de oudere kinderen is het slaapmoment gelegen in de middag, na de broodmaaltijd. Naarmate het kind richting 4 jaar gaat, wordt het slapen afgebouwd. Dit gebeurt in overleg met de ouders/verzorgers.

Het slapen is een vast ritueel voor de kinderen. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat het kind vóór het slapen een rustige activiteit doet. Indien nodig wordt het kind voor het slapen verschoond of gaat naar het toilet. De pedagogisch medewerker stimuleert het kind zichzelf uit en aan te kleden.

Het kind heeft een vast bedje en eventueel een eigen knuffel of speen. De pedagogisch medewerker besteedt voor het slapen nog even extra aandacht aan elk individueel kind. De pedagogisch medewerker zorgt er voor dat het kind rustig en veilig kan slapen.

Kinderen jonger dan 2 jaar slapen onder een dekentje in plaats van een dekbed. Kinderen die nog niet zelfstandig kunnen omdraaien mogen niet op hun buik slapen. Afspraken rondom slapen zijn vastgelegd in het Beleid 'Veilig slapen'.

Knuffels en spenen

Op de groep geeft de pedagogisch medewerker het kind de knuffel of speen alleen als de situatie daar om vraagt. De knuffel of speen biedt het kind bijvoorbeeld troost bij verdriet of naar bed gaan. Voor de taalontwikkeling en de ontwikkeling van de kaak is het beter de speen tijdens de dag zo min mogelijk te gebruiken. Als een kind zijn knuffel de hele dag bij zich heeft, isoleert het kind zich vaak en legt geen contacten. De pedagogisch medewerker maakt over het gebruik van knuffel en speen goede afspraken met de ouders/verzorgers.

Verschoenen en zindelijk worden

KdB verstrekt kwalitatief goede papieren luiers. Als ouders/verzorgers andere luiers willen gebruiken, dan nemen zij deze zelf mee. De pedagogisch medewerker verschoont het jonge kind regelmatig en is extra alert bij dunne ontlasting en/of rode billetjes.

Zindelijk worden is een individuele aangelegenheid. Spelenderwijs stimuleert de pedagogisch medewerker het kind zindelijk te worden. Dit doet zij door bijvoorbeeld met alle grotere kinderen gezamenlijk naar het toilet te gaan. De pedagogisch medewerker prijst het kind dat naar de wc gaat en beloont hem met vele complimentjes als het lukt. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat na het gebruik van het toilet de handen worden gewassen.

Afhankelijk van het kind en na overleg met de ouders/verzorgers kan er worden gestart met een actieve zindelijkheidstraining.

Zieke kinderen

Een kind dat ziek is, vraagt om extra aandacht. Een ziek kind heeft meer verzorging nodig. Het kind vraagt ook om meer rust en de opvoeder moet extra alert zijn op signalen van het zieke kind, bijvoorbeeld bij koorts. KdB stelt daarom dat het voor het zieke kind beter is om thuis te blijven.

Een kind dat een besmettelijke ziekte heeft kan in verband met besmettingsgevaar en een verlaagde weerstand niet op het kinderdagverblijf komen. Voor besmettelijke ziekten worden de richtlijnen van de GGD gevolgd. De pedagogisch medewerker overlegt met de ouder over het moment waarop het kind weer terug kan komen.

KdB is alert op besmettelijke infectieziekten en de verspreiding daarvan. Ter preventie van infectieziekten stelt KdB in principe inenting van kinderen verplicht voor het kinderdagverblijf. Bij inschrijving van het kind wordt een kopie gevraagd van het doorlopen vaccinatieprogramma.

Zodra een kind ziek wordt op het kinderdagverblijf neemt de pedagogisch medewerker contact op met de ouder. De pedagogisch medewerker spreekt met de ouder af door wie en wanneer het zieke kind wordt opgehaald. Indien de ouders/verzorgers dit niet zelf kunnen doen, nemen de ouders/verzorgers contact op met het noodadres. Op deze wijze weet de pedagogisch medewerkers ook wie het kind komt ophalen. Voor het omgaan met zieke kinderen is beleid ontwikkeld dat wordt toegepast.

Opvallend gedrag

Elk kind is anders en vertoont daardoor ander gedrag. De pedagogisch medewerker is deskundig om hier goed mee om te gaan. Soms vertoont een kind gedrag dat duidelijk anders is dan wat op basis van ontwikkelingsniveau en in vergelijking met andere kinderen mag worden verwacht. Wanneer dit opvallende gedrag aan de orde is, overlegt de pedagogisch medewerker met haar collega-pedagogisch medewerkers. Indien nodig, zal hierna een overleg plaatsvinden met de ouders/verzorgers. In dit overleg wordt het gedrag besproken en worden eventueel vervolgspraken gemaakt over observatie en externe begeleiding. De handelingswijze bij opvallend gedrag is beschreven in het protocol 'Ontwikkelingsproblemen bij kinderen'.

Doorgaande lijn

KdB realiseert breed toegankelijk kinderdagverblijven, verspreid over de regio. Daar waar mogelijk werkt het kinderdagverblijf samen met andere voorzieningen in de wijk of in de dorpsgemeenschap. Dit met het oog op signaleren en preventief handelen ten aanzien van opvoedingsproblemen en achterstanden bij het kind. De nadruk in deze contacten ligt bij de basisscholen en de jeugdgezondheidszorg in de wijk of het dorp waarin het kinderdagverblijf is gevestigd. De pedagogisch medewerker overlegt op structurele wijze met de leerkrachten van de onderbouw en medewerkers van het consultatiebureau. Zodoende wordt er een doorgaande lijn gerealiseerd in het stimuleren van de ontwikkeling van het kind. Het overleg met de basisschool en jeugdgezondheidszorg vindt plaats na toestemming van de ouders/verzorgers.

KdB streeft ernaar deze contacten te intensiveren en alle pedagogisch medewerkers van KdB te scholen in een systematische kennisoverdracht tussen kinderopvang en basisschool

Binnen spelen, ontmoeten en ontwikkelen

Vrij spel

Op het kinderdagverblijf neemt spelen een zeer belangrijke plaats in. In het spel krijgt het kind de kans te experimenteren, te ontdekken en te ontmoeten. De pedagogisch medewerker stimuleert het kind daarom zoveel mogelijk zelf te spelen, alleen of met andere kinderen.

De groepsruimte is door middel van speelhoeken kindvriendelijk ingericht zodat het kind zelf spelmateriaal kan pakken. Het kind kan ook zelf een keuze maken in welke speelhoek het wil spelen.

De speelhoeken hebben de volgende kenmerken:

- zij zijn tijdens het vrije spel toegankelijk voor alle peuters;
- een speelhoek is ingericht om de ontwikkeling van het kind op een bepaald gebied te stimuleren.

Speelhoeken kunnen zijn:

- leeshoek;
- bouwhoek;
- poppenhoek;
- verkleedhoek;
- rusthoek;
- zand-, watertafel;
- klimhuisje.

De pedagogisch medewerker houdt toezicht op het spelende kind. Zij stimuleert het kind te spelen in verschillende hoeken en met verschillende materialen. De pedagogisch medewerker stelt duidelijke grenzen en regels voor het gebruik van spelmateriaal en de omgang met de andere kinderen. De pedagogisch medewerker zorgt er tevens voor dat er goed en duurzaam speelgoed wordt aangeschaft, verdeeld over de verschillende leeftijdsgroepen en geschikt voor zowel jongens als meisjes en intercultureel.

Gerichte activiteiten

De pedagogisch medewerker biedt het kind tijdens de dag een aantal activiteiten aan. Deze activiteiten passen bij de leeftijd, de ontwikkeling en de interesses van het kind. De pedagogisch medewerker biedt deze activiteiten zowel aan individuele kinderen als aan de groep aan. De pedagogisch medewerker stimuleert het kind door zelf ook mee te spelen. Bij de activiteit gaat het niet zozeer om het eindproduct, maar om het plezier dat het kind beleeft tijdens de activiteit. Deze activiteiten dragen ook bij tot de stimulering van de verschillende ontwikkelingsgebieden van het kind. De pedagogisch medewerker biedt daarom een variatie van activiteiten waardoor deze gebieden goed tot hun recht kunnen komen.

Het gaat hier om de volgende ontwikkelingsgebieden:

- fijne en grove motorische ontwikkeling;
- zintuiglijke ontwikkeling;
- emotionele ontwikkeling;
- creatieve ontwikkeling;
- sociale ontwikkeling;
- cognitieve ontwikkeling;
- taalontwikkeling;
- muzikale ontwikkeling.

Op het kinderdagverblijf staan de volgende vormen van activiteiten centraal om de ontwikkeling van het kind te stimuleren.

Beeldende activiteiten

Op het kinderdagverblijf krijgt het kind de kans om met verschillende materialen te spelen en te experimenteren. Baby's worden gestimuleerd om verschillende materialen te betasten. Zodra het kind niet alles meer in zijn mond stopt, speelt het met water, zand, klei en vingerverf.

Voor de peuter is tekenen en verven vooral een bewegingsexpressie. Hij speelt al tekenend en fantaseert telkens nieuwe vormen zonder een vooropgesteld plan. De pedagogisch medewerker laat hem vooral op grote vellen papier werken. De pedagogisch medewerker stimuleert hem in dit vrije tekenspel. Op het kinderdagverblijf wordt ook gebruikgemaakt van kleurplaten.

Bewegingsactiviteiten

Er is voor alle kinderen ruimte om zich te kunnen bewegen. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat de baby voldoende kan bewegen en gestimuleerd wordt te rollen, draaien en kruipen.

Met de peuters worden volop spelletjes gedaan die de motoriek van de peuter stimuleren. De pedagogisch medewerker doet balspelletjes, dansspelletjes en bewegingsspelletjes.

Taal- en ontdekactiviteiten

Op het kinderdagverblijf nemen boeken en (voor)lezen een centrale plaats in. De baby kan zelf babyboekjes lezen en de peuters hebben een boekenhoek of boekenkast. De pedagogisch medewerker leest dagelijks voor en gebruikt boeken voor thema-activiteiten. Het kinderdagverblijf heeft goede contacten met de plaatselijke bibliotheek en neemt deel aan landelijke boek- en leesactiviteiten zoals het voorleesontbijt. Ook wordt, waar mogelijk, gebruikgemaakt van de hulp van zogenaamde voorleesoma's.

De pedagogisch medewerker biedt het kind spelletjes aan waarin denken wordt gestimuleerd, zoals verschillende vormen van geheugenspelletjes, puzzels en constructiespelen zoals Duplo en Lego. De pedagogisch medewerker speelt zelf ook actief mee en laat zien wat voor mogelijkheden er zijn met dit speelgoed.

Muzikale activiteiten

Op de groep wordt veel muziek gemaakt. Baby's luisteren graag naar muziek. Het geeft de baby een behaaglijk gevoel en zodra de baby kan zitten, neemt het deel aan zingspelletjes.

Peuters kunnen al snel zelf meezingen. Zingen en muziek maken vormen een belangrijk deel van het dagelijkse programma op het kinderdagverblijf. De peuters zingen zelf liedjes, bewegen erop en spelen samen. Als de pedagogisch medewerker cd's draait, kiest zij doelbewust de geschikte muziek voor de leeftijdsgroep. Er zijn diverse muziekinstrumenten. Tijdens de muziekactiviteiten stimuleert de pedagogisch medewerker het gebruik van deze instrumenten. De peuters maken ook zelf muziekinstrumenten.

Sociale en fantasieactiviteiten

Op het kinderdagverblijf spelen de kinderen op de groep. Soms alleen en soms met elkaar. Om het gevoel van verbondenheid tussen kinderen te versterken, neemt de pedagogisch medewerker initiatieven om samen te spelen. Dit gebeurt door middel van kringspelletjes en expressieactiviteiten. Om de fantasie van het kind te stimuleren biedt de pedagogisch medewerker ook activiteiten aan zoals poppenkast, het gebruik van verkleedkleden en peutertoneel.

De pedagogisch medewerkers maken voor de groep een activiteitenplan, waarin staat welke activiteiten worden aangeboden.

Bijzondere activiteiten

Feesten en rituelen horen thuis op een kinderdagverblijf. Het geeft de kinderen een saamhorigheidsgevoel en biedt structuur in de indeling van bijvoorbeeld de seizoenen. De pedagogisch medewerkers organiseren samen met de ouders/verzorgers feestelijke activiteiten zoals zomerfeesten, Sinterklaas en kerstactiviteiten. Een leuke en goede manier om kinderen te stimuleren in hun ontwikkeling is het aanbieden van thema-activiteiten.

Dit kunnen spontaan verzonden thema's zijn of naar aanleiding van belangrijke gebeurtenissen, zoals een huwelijk van een pedagogisch medewerker. Bij het verzinnen van activiteiten en thema's houden de pedagogisch medewerkers rekening met de culturele achtergrond van het kind.

In het activiteitenplan (onderdeel van het vestigingswerkplan) staan de geplande activiteiten voor het betreffende kalenderjaar beschreven. Dit plan ligt voor de ouders/verzorgers ter inzage op de groep.

Buiten spelen

Op een kinderdagverblijf is buiten spelen belangrijk voor het kind. Het kind is vaak een hele dag op de groep en door buiten te spelen kan het een frisse neus halen. Bovendien biedt het een leuke variatie op de dagindeling. Ook bij minder goed weer speelt het kind zoveel mogelijk buiten. Buiten spelen is ook goed omdat het kind daardoor zijn energie kwijt kan en zijn lichamelijke ontwikkeling wordt gestimuleerd.

Tijdens het buiten spelen wordt het kind in de gelegenheid gesteld zelf contacten te leggen met andere kinderen, ook buiten de eigen groep. De pedagogisch medewerker houdt hierop toezicht. Soms speelt zij mee met de kinderen, de andere keer stelt ze zich afzijdig op. Het kind wordt hierdoor gestimuleerd zelfstandig om te gaan met andere kinderen.

Het kind gaat graag op onderzoek uit. KdB vindt het belangrijk dat het kind buiten uitdaging vindt om te exploreren. Uitdagende speeltoestellen, een goede zandbak, en een natuurvriendelijke speelruimte stimuleren de ontdekkingsdrift van het kind. De speeltoestellen voldoen aan de eisen uit het Besluit Veiligheid attractie- en speeltoestellen.

Contact met ouders

Een goed contact tussen ouders/verzorgers en de pedagogisch medewerkers is de basis voor het welzijn van het kind op de groep. KdB hecht daarom veel waarde aan goede overlegvormen tussen ouders/verzorgers en de pedagogisch medewerkers en ouders/verzorgers en de organisatie. Ouders/verzorgers moeten de gelegenheid krijgen om de pedagogisch medewerker goed te informeren over de verzorging en opvoeding van hun kind. De pedagogisch medewerker staat open voor hun opvattingen en past deze toe, voor zover mogelijk binnen het groepsverband van het kinderdagverblijf. Door de opleiding en de ervaring van de pedagogisch medewerker is de pedagogisch medewerker in staat de ouders/verzorgers te ondersteunen in opvoedingsvraagstukken en eventueel adviezen te geven.

Om de communicatie tussen ouders/verzorgers en pedagogisch medewerker optimaal te laten verlopen zijn er verschillende vormen van overleg. Deze vormen worden hier kort toegelicht.

Kennismakingsgesprek

KdB vindt het belangrijk dat ouders/verzorgers een goede indruk krijgen van het kinderdagverblijf van hun keuze. De ouders/verzorgers kunnen daarom een bezoek brengen aan het kinderdagverblijf. Tijdens dit bezoek worden zij ontvangen door de pedagogisch medewerker en rondgeleid op het kinderdagverblijf. De ouders/verzorgers krijgen alle tijd om vragen te stellen en de sfeer te proeven.

Intakegesprek

Zodra de ouders/verzorgers een definitieve keuze hebben gemaakt en de plaatsing is geregeld, vindt er een intakegesprek plaats op het kinderdagverblijf. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat ouders/verzorgers in dit gesprek de ruimte krijgen om over hun kind te vertellen. Zij kunnen ook allerlei vragen stellen over de opvang en de verzorging van hun kind. De pedagogisch medewerkers informeren hen vervolgens over de dagelijkse gang van zaken op het kinderdagverblijf. Er worden afspraken gemaakt over de opvang en verzorging van het kind.

De pedagogisch medewerker informeert de ouders/verzorgers ook over de verschillende vormen van overleg en informatievoorziening. Deze uitwisseling heeft tot doel tot afstemming te komen tussen ouders/verzorgers en de pedagogisch medewerker. Het is een eerste stap naar een vertrouwensrelatie tussen ouders/verzorgers en pedagogisch medewerker.

Evaluatie na drie maanden

Drie maanden na de plaatsing van het kind vindt er standaard een evaluatie plaats tussen ouders/verzorgers en de pedagogisch medewerker. In deze evaluatie kunnen de ouders/verzorgers vertellen over hun ervaringen gedurende deze drie maanden. De pedagogisch medewerker informeert de ouders/verzorgers over de wijze waarop het kind ontwikkelt binnen de groep. Deze uitwisseling heeft tot doel de opvang en de verzorging van het kind te optimaliseren.

Oudergesprek

KdB biedt ouders/verzorgers één keer per jaar een oudergesprek aan. In dit gesprek wisselen ouders/verzorgers en pedagogisch medewerker hun ervaringen met het kind in het afgelopen jaar uit. Centraal in dit gesprek staan het welzijn van het kind en de ontwikkeling van het kind in de afgelopen periode. Binnen KdB gebruikt de groepsleiding het kindportretje, een instrument om de ouders/verzorgers tijdens dit gesprek een duidelijk beeld te geven van de ontwikkeling van hun kind op het kinderdagverblijf. Ouders/verzorgers kunnen zelf, als zij daar behoefte aan hebben, een tussentijds oudergesprek aanvragen bij de groepsleiding.

Eindevaluatie

Zodra het kind het kinderdagverblijf verlaat, volgt er een eindevaluatie. Ouders/verzorgers krijgen de gelegenheid om hun ervaringen met het kinderdagverblijf te vertellen en samen met de pedagogisch medewerker terug te kijken op de ontwikkeling van het kind in de afgelopen jaren.

Breng- en haalgesprekken

Bij het brengen van het kind is er even de gelegenheid om informatie uit te wisselen over het kind. Deze uitwisseling vindt meestal plaats op de groep. Het afscheid nemen van het kind gebeurt ook op de groep. Het is belangrijk dat het kind weet dat de ouder weggaat en de pedagogisch medewerker het kind kan opvangen. Het is belangrijk om het afscheid niet te lang te laten duren.

Als de ouder het kind ophaalt, is er ook even tijd om informatie uit te wisselen. De pedagogisch medewerker geeft in het kort een verslag over de dag en meldt bijzonderheden. Om nog even tijd te hebben voor overleg met de pedagogisch medewerker is het verstandig om minstens 10 minuten voor sluiting van het kinderdagverblijf het kind te halen.

Bij kinderen tot 1 jaar schrijft de pedagogisch medewerker een verslag in het babyschriftje. Dit verslag gaat vooral over de verzorging, de voeding, het slapen en eventuele bijzonderheden.

Ouderavond

Het kinderdagverblijf organiseert minstens één keer per jaar een ouderavond. Het onderwerp van de avond wordt in samenwerking met de ouders/verzorgers vastgesteld. Het karakter van de avond is overwegend informatief, maar er is voor ouders/verzorgers ook gelegenheid om elkaar beter te leren kennen.

Daarnaast wordt er op elke vestiging één keer per jaar een feestelijke bijeenkomst voor kinderen, ouders/verzorgers en groepsleiding georganiseerd. Vaak gebeurt dit in de zomer, voor aanvang van de zomervakantie.

Tevredenheidsonderzoek

KdB organiseert regelmatig een tevredenheidsonderzoek onder de ouders/verzorgers van alle kinderopvangvormen. In dit onderzoek wordt de mate van tevredenheid van ouders/verzorgers gepeild aan de hand van vragen over de vorm van opvang, de organisatie en het beleid van KdB.

De resultaten van dit onderzoek worden gebruikt om het beleid van de organisatie te optimaliseren. De resultaten worden aan alle ouders/verzorgers bekendgemaakt via de nieuwsbrief en de website.

Klachten

KdB hecht grote waarde aan dat ouders/verzorgers vragen en opmerkingen kunnen stellen aan de direct betrokkenen van de opvang van hun kind. Het kan echter gebeuren dat de ouder zich niet direct wil wenden tot de pedagogisch medewerker van het kinderdagverblijf. De ouder kan zich in dat geval direct wenden tot de unitmanager, de regiomanager of de locatie-ouderraad (lor) van het kinderdagverblijf. Leidt deze stap niet tot een bevredigend antwoord, dan kan de ouder een klacht indienen. Hiervoor is een klachtenprocedure ontwikkeld die op iedere locatie verkrijgbaar is.

Ouderinspraak

KdB wil in samenspraak met ouders/verzorgers haar beleid vaststellen, uitvoeren en bijstellen. Hiervoor zijn twee soorten van ouderinspraak ingesteld.

Op elk kinderdagverblijf is een locatie-ouderraad (lor). In deze ouderraad worden zaken besproken die direct betrekking hebben op de betreffende locatie. Dit overleg vindt plaats tussen een delegatie van ouders/verzorgers en de pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf. Samen met de ouderraad organiseren de pedagogisch medewerkers gezamenlijke activiteiten en verzorgen zij het vestigingskrantje van de locatie.

KdB heeft ook een overkoepelende ouderraad. Dit is de Cliëntenraad. Deze raad is ingesteld volgens de Wet op de Cliëntenraad Zorgsector. In deze raad overlegt de directie met ouders/verzorgers over algemene zaken die betrekking hebben op alle sectoren van KdB. Elke sector is in de Cliëntenraad vertegenwoordigd.

Overgang van kinderdagverblijf naar de BSO

Kinderen die bijna 4 jaar zijn en ook gebruik gaan maken van de buitenschoolse opvang, mogen al enkele keren gaan spelen op de buitenschoolse opvang. Wanneer er meerdere kinderen bijna 4 zijn, kunnen ze in een groepje bij de BSO-kinderen gaan spelen op een rustige middag. Ook kan een kind eens alleen met de pedagogisch medewerker van het kinderdagverblijf op de BSO gaan kijken. Waar de BSO en het kinderdagverblijf in hetzelfde pand gehuisvest zijn, kan het kind al vanuit het kinderdagverblijf op de BSO gaan wennen. Zodra het kind naar school gaat, is de BSO bijna als vanzelfsprekend de groep waar hij zich dan thuis kan voelen. Vooral in de beginperiode is er ook de mogelijkheid om eens terug te gaan naar het kinderdagverblijf.

Deel 3

Peuterspeelzalen

De groep

Elke peuterspeelzaal heeft een groep waarin kinderen tussen 2 en 4 jaar gedurende twee dagdelen (1 dagdeel = 2,5 uur) per week kunnen spelen. Doordat de verschillen in leeftijd en ontwikkelingsniveau niet zo groot zijn, ontstaat er een homogene groep. Hierdoor kan de pedagogisch medewerker specifiek activiteiten ontwikkelen voor de gehele groep. De pedagogisch medewerker houdt wel rekening met het individuele kind en zijn ontwikkelingsniveau.

KdB stelt in haar kwaliteitsbeleid dat alle peuterspeelzalen twee professionele pedagogisch medewerkers en maximaal 17 peuters op een groep hebben.

Aan de ouders/verzorgers wordt bij het intakegesprek aangegeven in welke groep het kind zit. Bij binnenkomst kunnen de ouders/verzorgers door middel van een bord met foto's van de pedagogisch medewerkers zien welke medewerker er die dag op de groep werkt.

Een kind krijgt drie basis pedagogisch medewerkers toegewezen. Per dag van de week is minimaal één van de pedagogisch medewerkers werkzaam op de groep van dat kind (dit geldt voor het structurele rooster, behoudens ziekte, verlof en vakantie). Deze pedagogisch medewerkers zijn tevens het aanspreekpunt voor de ouders/verzorgers.

Binnen de groep worden de kinderen op hun eigen ontwikkelingsniveau benaderd. Op een aantal momenten bestaat de mogelijkheid om vanuit de groep deel te nemen aan groepsoverstijgende activiteiten. De oudste kinderen kunnen bijvoorbeeld in een andere ruimte terecht zodat zij zonder de jongste te storen op hun eigen manier kunnen spelen.

De rol van de pedagogisch medewerker

De pedagogisch medewerker heeft een centrale functie op de peuterspeelzaal. Zij heeft een intensief contact met de peuters. Zij zorgt ervoor dat de peuters zich veilig voelen bij haar en stimuleert hen tot spelen en ontmoeten. Zij heeft ook een observerende rol en is de belangrijkste contactpersoon voor de ouders/verzorgers.

De pedagogisch medewerker laat elk kind tot zijn recht komen en kijkt daarbij naar de leeftijd en de aard van het kind.

De pedagogisch medewerker beschikt over de volgende eigenschappen:

- Zij is sensitief naar het kind. Zij luistert actief en reageert op een positieve wijze. De pedagogisch medewerker is voor het kind een vertrouwenspersoon waarop het kind binnen de groep kan terugvallen. Het kind wil zich daarom graag hechten aan de pedagogisch medewerker.
- De pedagogisch medewerker is in staat een positieve sfeer te creëren in de groep en stimuleert de verbondenheid tussen kinderen onderling. Daarbij hanteert zij duidelijk regels en grenzen.
- De pedagogisch medewerker is actief in het aanbieden van verschillende activiteiten en stimuleert kinderen, zowel individueel als in de groep, deel te nemen aan de activiteiten. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat de verschillende gebieden van ontwikkeling ruim aan bod komen in de activiteiten. De pedagogisch medewerker organiseert voor de oudere peuters ook activiteiten die van belang zijn voor het kind bij de start op de basisschool, vooral op het gebied van taalontwikkeling en sociale ontwikkeling.
- De pedagogisch medewerker brengt structuur in de peutergroep door het organiseren van vaste en terugkerende activiteiten en rituelen zoals de kring en feestelijke activiteiten.
- Bij bepaalde activiteiten worden de pedagogisch medewerkers ondersteund door andere volwassenen. Zo wordt er één maal per week voorgelezen door zo genaamde voorleesopa's en oma's. Bij grotere activiteiten wordt de hulp in geroepen van de activiteitencommissie en/of locatie-ouderraad (lor).

Alle pedagogisch medewerkers hebben een kindgerichte opleiding die minimaal voldoet aan de eisen van de opleiding Sociaal Pedagogisch Werk 3.

Wennen

Voordat een kind definitief op de groep komt, komen het kind en de ouder samen eens kijken. De pedagogisch medewerker heeft tevens een kennismakingsgesprek met de ouders/verzorgers. Hierin worden de kenmerken van het kind besproken en de werkwijze van de peuterspeelzaal. Op de peuterspeelzaal vindt geen schriftelijke overdracht plaats door middel van schriftjes.

Dagelijkse gang van zaken

Op de peuterspeelzaal bestaat een vaste dagindeling. Het doel hiervan is zowel kinderen, ouders/verzorgers als pedagogisch medewerkers een houvast te geven voor de invulling van een dagdeel. Dit geeft rust en duidelijkheid voor het kind. Voor de ouders/verzorgers geeft dit vertrouwen dat belangrijke aspecten van de opvang, zoals het drinken, goed geregeld zijn. Voor de pedagogisch medewerker biedt de vaste indeling een overzicht van de te verrichten werkzaamheden.

De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat alle kinderen in de groep mee kunnen doen met de gezamenlijke activiteiten zoals de kring, zingen en voorlezen.

De indeling van een dagdeel (ochtend of middag) ziet er meestal als volgt uit:

- binnenkomst van de kinderen. Opvoeders hebben de gelegenheid even te overleggen met de pedagogisch medewerker en afscheid te nemen van het kind.
- Vrij spel. Het kind kan zelf spelen, met zelf gekozen materialen in de daarvoor bestemde speelhoeken.
- De kring. Het kind drinkt iets samen met de andere kinderen en de pedagogisch medewerkers. Er vindt een kringactiviteit plaats, zoals zingen, voorlezen of een spel.
- Gerichtte activiteit. De pedagogisch medewerker biedt een gerichte activiteit aan voor de groep, zoals creatieve werkjes.
- Buitenspelen. Het kind kan samen met de andere kinderen buitenspelen.
- Ophalen van het kind. Aan het einde van het dagdeel halen de ouders/verzorgers de kinderen op.

Knuffels en spenen

Op de groep geeft de pedagogisch medewerker de knuffel of speen alleen als de situatie daar om vraagt. De knuffel of speen biedt het kind bijvoorbeeld troost bij verdriet of het afscheid nemen. Voor de taalontwikkeling en de ontwikkeling van de kaak is het beter de speen tijdens het verblijf op de peuterspeelzaal zo min mogelijk te gebruiken. Als een kind zijn knuffel de hele tijd bij zich heeft, isoleert het kind zich vaak in het maken van contacten. De pedagogisch medewerker maakt over het gebruik van knuffel en speen goede afspraken met de ouders/verzorgers.

Zindelijk worden

Bij de peuter die nog niet zindelijk is, zorgen de ouders/verzorgers voor luiers. De pedagogisch medewerker verschoont zonodig het kind en stimuleert hem zindelijk te worden. De pedagogisch medewerker overlegt met de ouder over de wijze waarop zij behulpzaam kan zijn bij de zindelijkheidstraining. De pedagogisch medewerker zorgt voor de hygiëne na het toiletbezoek.

Zieke kinderen

Een kind dat ziek is, vraagt om extra aandacht. Een ziek kind heeft meer verzorging nodig. Het kind vraagt ook om meer rust en de opvoeder moet extra alert zijn op signalen van het zieke kind, bijvoorbeeld bij koorts. KdB stelt daarom dat het voor het zieke kind beter is om thuis te blijven.

Een kind dat een besmettelijke ziekte heeft, kan in verband met besmettingsgevaar en een verlaagde weerstand niet op de peuterspeelzaal komen. Voor besmettelijke ziekten worden de richtlijnen van de GGD gevolgd. De pedagogisch medewerker overlegt met de ouder over het moment waarop het kind weer terug kan komen.

KdB is alert op besmettelijke infectieziekten en de verspreiding daarvan. KdB is voorstander van het volgen van het vaccinatieprogramma.

Zodra een kind ziek wordt op de peuterspeelzaal neemt de pedagogisch medewerker contact op met de ouder. De ouder komt het kind dan zo spoedig mogelijk halen.

Voor het omgaan met zieke kinderen is beleid ontwikkeld dat op elke groep wordt toegepast.

Opvallend gedrag

Elk kind is anders en vertoont daardoor ander gedrag. De pedagogisch medewerker is deskundig om hier goed mee om te gaan. Soms vertoont een kind gedrag dat duidelijk anders is dan wat op basis van ontwikkelingsniveau en in vergelijking met andere kinderen mag worden verwacht. Wanneer dit opvallende gedrag aan de orde is, overlegt de pedagogisch medewerker met haar collega-pedagogisch medewerker. Indien nodig, zal hierna een overleg plaatsvinden met de ouders/verzorgers. In dit overleg wordt het gedrag besproken en worden eventueel vervolgspraken gemaakt over observatie en externe begeleiding. De handelwijze bij opvallend gedrag is beschreven in het protocol 'Ontwikkelingsproblemen bij kinderen'.

Doorgaande lijn

KdB realiseert breed toegankelijke peuterspeelzalen in de wijken en dorpsgemeenschappen van de regio. De peuterspeelzaal werkt nauw samen met andere voorzieningen in de wijk of in de dorpsgemeenschap. Dit met het oog op signaleren en preventief handelen ten aanzien van opvoedingsproblemen en achterstanden bij het kind. De nadruk in deze contacten ligt bij de basisscholen en de jeugdgezondheidszorg in de wijk of het dorp waarin de peuterspeelzaal is gevestigd. De pedagogisch medewerker overlegt met de leerkrachten van de onderbouw en medewerkers van het consultatiebureau. Zodoende wordt er een doorgaande lijn gerealiseerd in het stimuleren van de ontwikkeling van het kind. Het overleg met de basisschool en jeugdgezondheidszorg vindt plaats na toestemming van de ouders/verzorgers. De pedagogisch medewerker is speciaal opgeleid om deze overdracht op structurele en systematische wijze te kunnen doen.

In een aantal kernen wordt op de peuterspeelzalen en basisscholen gewerkt met Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Om de doorgaande lijn van peuterspeelzaal naar de basisschool zo goed mogelijk te laten verlopen is er gekozen voor het werken met eenzelfde taalmethode. De werkwijze en manier van overdracht tussen peuterspeelzaal en basisschool is vastgelegd in een borgingsdocument dat op de betreffende peuterspeelzaal is in te zien.

Peuterplusgroep

KdB stimuleert deelname van peuters met een (taal)achterstand. In Goes-Noord is een peuterplusgroep gestart ter stimulering van de (taal)ontwikkeling van peuters die een achterstand hebben. Deze peuters kunnen naast de reguliere groep ook deelnemen aan de peuterplusgroep.

De peuterplusgroep richt zich in haar activiteiten vooral op de sociale en de taalontwikkeling. De groep bestaat uit maximaal 12 kinderen met twee betaalde pedagogisch medewerkers. De financiering van de peuterplusgroep ligt bij de gemeente Goes.

KdB streeft ernaar, zodra de financiële middelen dit toelaten, overal te gaan werken met het kindobservatie en -registratiesysteem KIJK. Door middel van observatie wordt hiermee de ontwikkeling van kinderen over een langere periode gevolgd en vastgelegd.

Zorggroepen

Soms sluit de zorg die we kunnen bieden in een VVE-peuterspeelzaal in Goes niet aan bij wat kinderen nodig hebben. Sommige kinderen hebben extra aandacht en begeleiding nodig. De reguliere opvanguren blijken hiervoor niet toereikend. KdB biedt door middel van extra dagdelen de zorgkinderen, maar ook hun ouders/verzorgers, meer ondersteuning. Mede als voorbereiding op de basisschool. De financiering van de zorggroep ligt bij de gemeente Goes

Doelgroep zijn die kinderen bij wie na het uitvoeren van de KIJK-registratie blijkt dat ze extra aandacht en ondersteuning nodig hebben op het gebied van:

- taalspraakontwikkeling;
- gedrag (omgaan met zichzelf en omgaan met anderen);
- sociaal-emotionele ontwikkeling;
- spelontwikkeling;
- zelfredzaamheid;
- cognitieve ontwikkeling.

Binnen spelen, ontmoeten en ontwikkelen

Vrij spel

Op de peuterspeelzaal neemt spelen een zeer belangrijke plaats in. In het spel krijgt het kind de kans te experimenteren, te ontdekken en te ontmoeten. De pedagogisch medewerker stimuleert het kind daarom zoveel mogelijk zelf te spelen, alleen of met andere kinderen.

De groepsruimte is door middel van speelhoeken kindvriendelijk ingericht zodat het kind zelf spelmateriaal kan pakken. Het kind kan ook zelf bepalen in welke speelhoek het wil spelen.

De speelhoeken hebben de volgende kenmerken:

- zij zijn tijdens het vrije spel toegankelijk voor alle peuters;
- een speelhoek is ingericht om de ontwikkeling van het kind op een bepaald gebied te stimuleren.

Speelhoeken kunnen zijn:

- leeshoek;
- bouwhoek;
- poppenhoek;
- verkleedhoek;
- rusthoek;
- zand-, watertafel;
- klimhuisje.

De pedagogisch medewerker houdt toezicht op het spelende kind. Zij stimuleert het kind te spelen in verschillende hoeken en met verschillende materialen. De pedagogisch medewerker stelt duidelijke grenzen en regels voor het gebruik van spelmateriaal en de omgang met de andere kinderen.

De pedagogisch medewerker zorgt er tevens voor dat er goed en duurzaam speelmateriaal wordt aangeschaft, geschikt voor de leeftijdsgroep en voor zowel jongens als meisjes. Op de peuterspeelzaal is ook intercultureel spelmaterial aanwezig.

Gerichte activiteiten

De pedagogisch medewerker biedt de kinderen tijdens de dag een aantal activiteiten aan. Deze activiteiten passen bij de leeftijd, de ontwikkeling en de interesses van het kind. De pedagogisch medewerker biedt deze activiteiten zowel aan individuele kinderen als aan de groep aan. De pedagogisch medewerker stimuleert het kind door zelf ook mee te spelen. Bij de activiteit gaat het niet zozeer om het eindproduct, maar om het plezier dat het kind beleeft tijdens de activiteit.

Deze activiteiten dragen ook bij tot de stimulering van de verschillende ontwikkelingsgebieden van het kind. De pedagogisch medewerker biedt daarom een variatie van activiteiten waardoor deze gebieden goed tot hun recht kunnen komen.

Het gaat hier om de volgende ontwikkelingsgebieden:

- fijne en grove motorische ontwikkeling;
- zintuiglijke ontwikkeling;
- emotionele ontwikkeling;
- creatieve ontwikkeling;
- sociale ontwikkeling;
- cognitieve ontwikkeling;
- taalontwikkeling;
- muzikale ontwikkeling.

Op de peuterspeelzaal staan de volgende vormen van activiteiten centraal om de ontwikkeling van het kind te stimuleren.

Beeldende activiteiten

Op de peuterspeelzaal krijgt het kind de kans om met verschillende materialen te spelen en te experimenteren. Een peuter speelt graag met water, zand, klei en vingerverf.

Voor de peuter is tekenen en verven vooral een bewegingsexpressie. Hij speelt al tekenend en fantaseert telkens nieuwe vormen zonder een vooropgesteld plan. De pedagogisch medewerker laat hem vooral op grote vellen papier werken. De pedagogisch medewerker stimuleert hem in dit vrije tekenspel. Op de peuterspeelzaal worden ook kleurplaten gebruikt.

Muzikale activiteiten

Op de peuterspeelzaal wordt veel muziek gemaakt. Peuters kunnen al snel meezingen. Zingen en muziek maken vormen een belangrijk onderdeel van de activiteiten op een peuterspeelzaal. De peuters zingen zelf liedjes, bewegen erop en spelen samen met de kinderen tijdens deze muziekactiviteiten. Als de pedagogisch medewerker cd's draait, kiest zij doelbewust de geschikte muziek voor de leeftijdsgroep. De kring leent zich goed voor het gezamenlijk deelnemen aan muzikale activiteiten. Op de peuterspeelzaal zijn diverse muziekinstrumenten. Tijdens de muziekactiviteiten stimuleert de pedagogisch medewerker het gebruik van deze instrumenten.

Bewegingsactiviteiten

Er is voor de peuters ruimte waar zich kunnen bewegen. Met de peuters worden volop spelletjes gedaan die de motoriek van de peuter stimuleren. De pedagogisch medewerker doet balspelletjes, dansspelletjes en bewegingsspelletjes. In de peuterspeelzaal is een speel- en klimhuisje aanwezig.

Taal- en ontdekactiviteiten

Op de peuterspeelzaal nemen boeken en voorlezen een belangrijke plaats in. De peuters hebben een boekenhoek of boekenkast. Tijdens de kring leest de pedagogisch medewerker regelmatig voor en ze gebruikt boeken voor thema-activiteiten. De peuterspeelzaal heeft goede contacten met de plaatselijke bibliotheek en neemt regelmatig deel aan landelijke boek- en leesactiviteiten zoals het voorleesontbijt.

De pedagogisch medewerker biedt het kind spelletjes aan waarin denken wordt gestimuleerd, zoals verschillende vormen van geheugenspelletjes, puzzels en constructiespelen zoals Duplo en Lego. De pedagogisch medewerker speelt zelf ook actief mee en laat zien welke mogelijkheden er zijn met dit speelgoed.

Sociale en fantasieactiviteiten

Op de peuterspeelzaal spelen de kinderen op de groep. Soms alleen en soms met elkaar. Om het gevoel van verbondenheid tussen kinderen te versterken, neemt de pedagogisch medewerker initiatieven om samen te spelen. Dit gebeurt door middel van kringspelletjes en expressieactiviteiten. Om de fantasie van het kind te stimuleren biedt de pedagogisch medewerker ook activiteiten aan, als poppenkast, het gebruik van verkleedkleden en peutertoneel.

De pedagogisch medewerkers maken voor de groep een activiteitenplan, waarin staat welke activiteiten worden aangeboden.

Bijzondere activiteiten

Feesten en rituelen horen thuis op een peuterspeelzaal. Het geeft de kinderen een saamhorigheidsgevoel en biedt structuur in de indeling van bijvoorbeeld de seizoenen. De pedagogisch medewerkers organiseren samen met de ouders/verzorgers feestelijke activiteiten zoals zomerfeesten, Sinterklaas en kerstactiviteiten. Een leuke en goede manier om kinderen te stimuleren in hun ontwikkeling is het aanbieden van thema-activiteiten. Dit kunnen spontaan verzonden thema's zijn of naar aanleiding van belangrijke gebeurtenissen, zoals een huwelijk van een pedagogisch medewerker. Bij het verzinnen van activiteiten en thema's houden de pedagogisch medewerkers rekening met de culturele achtergrond van het kind.

Buiten spelen

Op de peuterspeelzaal is buiten spelen belangrijk voor het kind. Het kind kan door buiten te spelen een frisse neus halen. Het is ook een leuke variatie. Ook bij minder goed weer speelt het kind zoveel mogelijk buiten. Buiten spelen is ook goed omdat het kind daardoor zijn energie kwijt kan en zijn lichamelijke ontwikkeling wordt gestimuleerd.

Tijdens het buiten spelen wordt het kind in de gelegenheid gesteld zelf contacten te leggen met andere kinderen. De pedagogisch medewerker houdt hierop toezicht. Soms speelt zij met de kinderen mee, de andere keer stelt ze zich afzijdig op. Het kind wordt hierdoor gestimuleerd zelfstandig om te gaan met andere kinderen.

Het kind gaat graag op onderzoek uit. KdB vindt het belangrijk dat het kind buiten uitdaging vindt om te exploreren. Uitdagende speeltoestellen, een goede zandbak, en een natuurvriendelijke speelruimte stimuleren de ontdekkingsdrift van het kind. De speeltoestellen voldoen aan de eisen uit het Besluit Veiligheid attractie- en speeltoestellen.

Contact met ouders/verzorgers

Een goed contact tussen ouders/verzorgers en de pedagogisch medewerkers is de basis voor het welzijn van het kind op de groep. KdB hecht daarom veel waarde aan goede overlegvormen tussen ouders/verzorgers en de pedagogisch medewerkers en ouders/verzorgers en de organisatie. Ouders/verzorgers moeten de gelegenheid krijgen om de pedagogisch medewerker goed te informeren over de verzorging en opvoeding van hun kind. De pedagogisch medewerker staat open voor hun opvattingen. Door de opleiding en de ervaring van de pedagogisch medewerker is de pedagogisch medewerker in staat de ouders/verzorgers te ondersteunen in opvoedingsvraagstukken en eventueel adviezen te geven.

Om de communicatie tussen ouders/verzorgers en pedagogisch medewerker optimaal te laten verlopen zijn er verschillende vormen van overleg. Deze vormen worden hier kort toegelicht.

Kennismakingsgesprek

KdB vindt het belangrijk dat ouders/verzorgers een goede indruk krijgen van de peuterspeelzaal. De ouders/verzorgers kunnen daarom vrijblijvend een bezoek brengen aan de peuterspeelzaal. Tijdens dit bezoek worden zij ontvangen door de pedagogisch medewerker en rondgeleid op de peuterspeelzaal. De ouders/verzorgers krijgen alle tijd om vragen te stellen en de sfeer te proeven.

Van de pedagogisch medewerker krijgen de ouders/verzorgers inschrijfformulieren mee. De ingevulde inschrijfformulieren worden naar het Centraal Kantoor van KdB gestuurd. Zodra het kind twee jaar is geworden en er plaats is op de peuterspeelzaal, kan het kind komen.

Intakegesprek

Als de ouder heeft gekozen voor een peuterspeelzaal vindt er een intakegesprek plaats vlak voordat het kind op de peuterspeelzaal komt. De pedagogisch medewerkers vertelt de ouder over de dagelijkse gang van zaken op de peuterspeelzaal. De ouder geeft de pedagogisch medewerker informatie over het kind. De pedagogisch medewerker informeert de ouders/verzorgers ook over de verschillende vormen van overleg en informatievoorziening.

Deze uitwisseling heeft tot doel tot afstemming te komen tussen ouders/verzorgers en de pedagogisch medewerker. Het is een eerste stap naar een vertrouwensrelatie tussen ouders/verzorgers en pedagogisch medewerker.

Oudergesprek

KdB biedt na één jaar een oudergesprek aan op basis van het kindportretje of een KJK-registratie. In dit gesprek wisselen ouders/verzorgers en pedagogisch medewerker hun ervaringen met het kind in het afgelopen jaar uit. Centraal in dit gesprek staan het welzijn van het kind en de ontwikkeling van het kind in de afgelopen periode. In het kindportretje of de KJK-registratie schetst de groepsleiding een beeld van de ontwikkeling van het kind.

Eindevaluatie

Zodra het kind de peuterspeelzaal verlaat volgt er een eindevaluatie. Ouders/verzorgers krijgen de gelegenheid om hun ervaringen met de peuterspeelzaal te vertellen en samen met de pedagogisch medewerker terug te kijken op de ontwikkeling van het kind in de afgelopen twee jaren. Op de peuterspeelzalen wordt een registratieformulier ingevuld ten behoeve van een optimale afstemming op de basisschool. Dit gebeurt na overleg en met toestemming van de ouders/verzorgers.

Breng- en haalgesprekken

Bij het brengen van het kind is er even de gelegenheid om informatie uit te wisselen over het kind. Deze uitwisseling vindt meestal plaats op de groep. Het afscheid nemen van het kind gebeurt ook op de groep. Het is belangrijk dat het kind weet dat de ouder weggaat en de pedagogisch medewerker het kind kan opvangen. Het is belangrijk om het afscheid niet te lang te laten duren.

Als de ouder het kind ophaalt, is er ook even tijd om informatie uit te wisselen. Doordat alle ouders/verzorgers de kinderen tegelijk komen ophalen is deze informatie-uitwisseling kort van duur. Mochten ouders/verzorgers uitgebreider willen spreken over hun kind, dan kan er een aparte afspraak worden gemaakt.

Ouderavond

De peuterspeelzaal organiseert minstens één keer per jaar een ouderavond. Het onderwerp van de avond wordt in samenwerking met de ouders/verzorgers vastgesteld. Het karakter van de avond is overwegend informatief, maar er is voor ouders/verzorgers ook gelegenheid om elkaar beter te leren kennen.

Tevredenheidsonderzoek

KdB organiseert regelmatig een tevredenheidsonderzoek onder de ouders/verzorgers van alle kinderopvangvormen. In dit onderzoek wordt de mate van tevredenheid van ouders/verzorgers gepeild aan de hand van vragen over de vorm van opvang, de organisatie en het beleid van KdB. De resultaten van dit onderzoek worden gebruikt om het beleid van de organisatie te optimaliseren. De resultaten worden aan alle ouders/verzorgers bekendgemaakt via de nieuwsbrief en de website.

Klachten

KdB hecht grote waarde aan dat ouders/verzorgers vragen en opmerkingen kunnen stellen aan de direct betrokkenen van de opvang van hun kind. Het kan echter gebeuren dat de ouder zich niet direct wil wenden tot de pedagogisch medewerker van de peuterspeelzaal. De ouder kan zich in dat geval direct wenden tot de unitmanager, de regiomanager of de locatie-ouderraad (lor) van de peuterspeelzaal. Leidt deze stap niet tot een bevredigend antwoord, dan kan de ouder een klacht indienen. Hiervoor is een klachtenprocedure ontwikkeld die op iedere locatie verkrijgbaar is.

Ouderinspraak

KdB wil in samenspraak met ouders/verzorgers haar beleid vaststellen, uitvoeren en bijstellen. Hiervoor zijn twee soorten van ouderinspraak ingesteld.

Op elke peuterspeelzaal is een locatie-ouderraad (lor). In deze ouderraad worden zaken besproken die direct betrekking hebben op de betreffende locatie. Dit overleg vindt plaats tussen een delegatie van ouders/verzorgers en de pedagogisch medewerkers van de peuterspeelzaal. Samen met de ouderraad organiseren de pedagogisch medewerkers gezamenlijke activiteiten en verzorgen zij het vestigingskrantje van de locatie.

KdB heeft ook een overkoepelende ouderraad. Dit is de Cliëntenraad. Deze raad is ingesteld volgens de Wet op de Cliëntenraad Zorgsector. In deze raad overlegt de directie met ouders/verzorgers over algemene zaken, die betrekking hebben op alle sectoren van KdB. In de Cliëntenraad is elke sector vertegenwoordigd.

Samen schoonmaken

Minimaal een keer per jaar worden de ouders/verzorgers betrokken bij het schoonmaken van het meubilair en het speelgoed. Natuurlijk gebeurt dit op vrijwillige basis. Op deze avond maken de ouders/verzorgers ook op een informele manier kennis met elkaar en worden veel ervaringen uitgewisseld.

Overgang van peuterspeelzaal naar buitenschoolse opvang

De groepsleiding informeert bij de ouders/verzorgers of zij voor hun kind gebruik willen maken van de buitenschoolse opvang. Voor meer informatie worden de ouders/verzorgers doorverwezen naar het Centraal Kantoor. Om eens een kijkje te nemen op de buitenschoolse opvang, kunnen zij een afspraak maken met de desbetreffende groepsleiding.

Deel 4

Buitenschoolse opvang (BSO)

De BSO-groep

KdB hanteert de landelijke kwaliteitseisen voor de BSO-groep. De BSO-groep heeft een verticale structuur. Kinderen van 4 tot 12 jaar zitten in één (stam)groep. In de (stam)groep wordt wel een onderscheid gemaakt tussen de kinderen van 4 tot 8 enerzijds en de kinderen van 8 tot 12 anderzijds. Voor de kinderen tot 8 jaar worden er meer vaste activiteiten aangeboden en is er een vaste indeling van de middag of dag. Kinderen van 8 jaar en ouder bepalen in grote mate zelf of zij aan activiteiten deelnemen en vullen de middag of dag grotendeels zelf in. Dit gebeurt in samenspraak met de pedagogisch medewerker.

Daar waar dat mogelijk is, worden er naast de gezamenlijke groepsruimte specifieke hoeken of ruimten ingericht voor de verschillende leeftijdscategorieën.

Aan de ouders/verzorgers wordt bij het intakegesprek aangegeven op welke (stam)groep het kind zit. Bij binnenkomst kunnen de ouders/verzorgers door middel van een bord met foto's van de pedagogisch medewerkers zien welke medewerker er die dag op de groep werkt.

Een kind krijgt drie basis pedagogisch medewerkers toegewezen. Per dag van de week is minimaal één van de pedagogisch medewerkers werkzaam op de groep van dat kind (dit geldt voor het structurele rooster, behoudens ziekte, verlof en vakantie). Deze pedagogisch medewerkers zijn tevens het aanspreekpunt voor de ouders/verzorgers.

Binnen de (stam)groep worden de kinderen op hun eigen ontwikkelingsniveau benaderd. Dat betekent dat er voor de verschillende leeftijden aparte activiteiten kunnen zijn. Op een aantal momenten bestaat de mogelijkheid om vanuit de groep deel te nemen aan groepsoverstijgende activiteiten. De oudste kinderen kunnen bijvoorbeeld in een andere ruimte terecht zodat zij zonder de jongste te storen op hun eigen manier kunnen spelen.

Aan het begin of einde van de dag en in de vakantie kan het voorkomen dat groepen worden samengevoegd. Ook dan wordt er gewerkt met de leidster-kind ratio. Dit wil zeggen het aantal kinderen in een bepaalde leeftijd die één pedagogisch medewerker mag opvangen volgens de kwaliteitsregels.

De rol van de pedagogisch medewerker

De rol van de BSO-pedagogisch medewerker is duidelijk anders dan die bij kinderen van 0 tot 4 jaar. Zij is minder verzorgend en meer organiserend bezig. Zij schept de voorwaarden zodat het kind zelf kan spelen. Zij houdt afstand en stimuleert tegelijk het kind dat dit nodig heeft. Zij observeert en pikt signalen op van het kind. De pedagogisch medewerker is hierbij extra alert op pesten, zowel binnen als buiten de BSO. Zij kent de omgeving van de BSO goed en weet waar uitdagingen en gevaren zitten voor de kinderen.

De pedagogisch medewerker geeft het kind de ruimte om zijn vrije tijd zelf in te vullen. Zij zorgt voor gezelligheid en creëert een binding tussen de kinderen. Zij zorgt ervoor dat het kind zich veilig en geborgen voelt. Zij staat open voor het bespreken van de ervaringen van kinderen binnen en buiten de school.

De pedagogisch medewerker van de BSO is iemand die iets te bieden heeft voor de kinderen van de BSO. Zij heeft specialiteiten ontwikkeld, vooral voor de oudere kinderen. KdB benoemt in haar aanstellingsbeleid de BSO-pedagogisch medewerker met speciale competenties, zoals muziek, dans of sporten.

De rol van de pedagogisch medewerker is dat zij openstaat voor inspraak van de kinderen. Zij overlegt en discussieert met de grote kinderen en komt samen met hen tot ideeën.

Bij bepaalde activiteiten worden de pedagogisch medewerkers ondersteund door andere volwassenen (bijvoorbeeld bij sport en drama activiteiten). Bij grotere activiteiten wordt de hulp in geroepen van de activiteitencommissie en/of locatie-ouderraad (lor).

Alle pedagogisch medewerkers hebben een kindgerichte opleiding die minimaal voldoet aan de eisen van de opleiding Sociaal Pedagogisch Werk 3.

Overgang van kinderdagverblijf naar BSO, nieuwe kinderen

Voor het nieuwe kind op de BSO bestaat een korte wenperiode. Het doel ervan is kennismaken met de andere kinderen, de pedagogisch medewerkers en de nieuwe omgeving. Voor het kind dat overgaat van kinderdagverblijf naar BSO, is de overgang niet zo groot. Zeker waar kinderdagverblijf en BSO in één gebouw zijn gehuisvest.

Tijdens het kennismakingsgesprek wordt ook het vervoer tussen basisschool en BSO besproken. Zowel met de ouders/verzorgers als met het kind wordt duidelijk afgesproken op welke wijze het kind van de basisschool naar de BSO gaat. KdB streeft ernaar de BSO-vestigingen zoveel mogelijk in de buurt van basisscholen te vestigen.

Indeling van de buitenschoolse tijd

KdB streeft ernaar dat het kind de BSO ervaart als een vorm van vrijetijdsbesteding. Onder vrijetijdsbesteding wordt het volgende verstaan:

- het kind kan spelen of met iets bezig zijn en daaraan plezier beleven, zonder dat dit functioneel of leerzaam moet zijn;
- het kind bepaalt zelf wat hij doet en met wie hij dit doet, binnen de regels van de BSO.

Binnen deze vrijetijdsbesteding bestaat voor het kind de mogelijkheid deel te nemen aan activiteiten. De pedagogisch medewerker overlegt met het kind met welke activiteit hij meedoet. De pedagogisch medewerker houdt rekening met de verschillende leeftijden en interesses van het kind. Voor de vakantieperiode wordt van tevoren een activiteitenplan opgesteld, zodat het kind zelf kan kiezen waaraan het wil deelnemen.

De pedagogisch medewerker stimuleert het kind op de BSO zelfstandig te spelen en initiatieven te nemen. Naarmate het kind ouder wordt, laat de pedagogisch medewerker het kind steeds meer los. KdB is er voorstander van dat oudere kinderen zelf afspraken kunnen maken buiten de BSO. Dit is mogelijk als er goede afspraken zijn gemaakt tussen BSO, kind en ouders/verzorgers. Meer vrijheid voor het kind betekent ook meer verantwoordelijkheid voor het kind.

Binnen de BSO bestaat een indeling van de tijd, afhankelijk van de voorschoolse tijd, naschoolse tijd en de vakantieperiode. Kenmerken van deze indeling zijn:

- de indeling geeft structuur, vooral voor het jongere kind;
- de indeling zorgt ervoor dat er ook gezamenlijke activiteiten zijn ter bevordering van het groepsgevoel;
- de invulling van de tijd wordt zoveel mogelijk vastgesteld in overleg tussen de pedagogisch medewerker en het kind.

Binnen spelen

De BSO-ruimte is zo ingericht dat het kind zich kan ontspannen, spelen, gericht met iets bezig kan zijn en zich kan afzonderen van de groep. De pedagogisch medewerker betreft het kind ook bij het inrichten en spreekt af op welke wijze wordt omgegaan met het materiaal en de ruimte. De pedagogisch medewerker zorgt voor een gezellige sfeer.

Het kind op de BSO wil ook graag afgezonderd van andere kinderen kunnen spelen, bijvoorbeeld op de computer. KdB streeft ernaar dat de BSO over verschillende ruimtes beschikt. Voor met name het jonge kind op de BSO biedt de pedagogisch medewerker verschillende activiteiten aan.

Activiteiten

De pedagogisch medewerker biedt het kind een aantal activiteiten aan. Deze activiteiten passen bij de leeftijd, de ontwikkeling en de interesses van het kind. De pedagogisch medewerker biedt deze activiteiten zowel aan individuele kinderen als aan de groep aan. De pedagogisch medewerker stimuleert het kind door zelf ook mee te spelen. Bij de activiteit gaat het niet zozeer om het eindproduct, maar om het plezier dat het kind beleeft tijdens de activiteit. Deze activiteiten dragen ook bij tot de ontwikkeling van verschillende vaardigheden van het kind. De pedagogisch medewerker biedt daarom een variatie aan van activiteiten waardoor verschillende vaardigheden worden gestimuleerd. Deze activiteiten hebben geen verplichtend karakter.

Het gaat hier om de verschillende vaardigheden.

Spel- en sportvaardigheden

Het kind kan op de BSO verschillende spelactiviteiten doen en daarin vaardigheden ontwikkelen. Op de BSO zijn een sjoelbak, een tafeltennistafel, ballen om buiten te spelen en verschillende klim- en klauterrekken aanwezig. De pedagogisch medewerker biedt deze verschillende spelvormen en speelmogelijkheden aan en neemt er zelf ook deel aan. De pedagogisch medewerker organiseert samen met de kinderen ook sportwedstrijden, zoals voetbal of basketbal. Tijdens de vakantieperiode organiseert de pedagogisch medewerker uitstapjes naar bijvoorbeeld een speeltuin, zwembad of kinderboerderij. Dit gebeurt in samenspraak met de ouder.

Beeldende vaardigheden

Het jonge kind kan op de BSO volop experimenteren met vormen, kleuren en materialen. De pedagogisch medewerker biedt het kind materialen aan waarmee het kind kan experimenteren. De pedagogisch medewerker stimuleert de fantasie van het kind door geen strak gerichte opdrachten te geven. Het kind krijgt daardoor de kans te werken met tekenmateriaal, verf, klei en kosteloos materiaal.

Voor het kind tussen 8 en 12 jaar is de techniek bij beeldende activiteiten steeds interessanter. Het kind is nieuwsgierig naar het werken met bijvoorbeeld druktechnieken, timmeren en zagen en met textiel werken. De pedagogisch medewerker stimuleert het kind deze vaardigheden eigen te maken. De pedagogisch medewerker is hier zelf bekwaam in en let op de veiligheid tijdens de activiteit.

Het kind is in deze leeftijdsfase een echte verzamelaar. Verzamelingen kunnen ook uitgangspunt zijn voor beeldende activiteiten, zoals materiaal uit de natuur.

De oudste kinderen op de BSO kunnen echte gebruiksvoorwerpen maken, met bijvoorbeeld klei of metaal. De pedagogisch medewerker zorgt voor materiaal gericht op de leeftijd en belangstelling van de kinderen.

Muzikale vaardigheden

Muziek speelt een grote rol in het leven van het jonge kind. De pedagogisch medewerker zingt graag met het kind. Het jonge kind kent al snel de gebaren bij de liedjes en houdt ervan om herhaaldelijk te blijven zingen. De pedagogisch medewerker let bij het aanbieden van liedjes steeds meer op toonhoogte en de melodie. Het kind ontdekt dat samen zingen erg mooi en leuk kan zijn. Op de BSO zijn ook muziekinstrumenten. De pedagogisch medewerker biedt deze instrumenten aan, juist om bij het kind het gevoel van ritme en maat te stimuleren.

Als een kind ouder wordt, wordt de inhoud van het liedje ook belangrijker. De pedagogisch medewerker kent liedjes die een grappige of spannende tekst hebben. Sommige kinderen op de BSO bespelen een instrument. Tijdens muziekactiviteiten stimuleert de pedagogisch medewerker het gebruik van muziekinstrumenten.

Op de BSO kan het kind ook naar zelf meegebrachte muziek luisteren en daarop bijvoorbeeld dansen. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat het kind dit ongestoord kan doen, maar ook tijdens (dans)voorstellingen of playbackshows, bijvoorbeeld in de vakantieperiode.

Bij de oudste kinderen wordt meezingen of nazingen van (pop)muziek belangrijker. Het kind ontwikkelt steeds meer een eigen muzieksmaak. Kinderen kunnen samen met de pedagogisch medewerker musicals organiseren. De pedagogisch medewerker is ook actief in het aanbieden van activiteiten voor de kinderen op het gebied van muziek. Bijvoorbeeld het, tijdens de BSO, bezoeken van uitvoeringen op de muziekschool.

Taal en dramavaardigheden

Voor het jonge kind zijn drama-activiteiten belangrijk voor de lichamelijke ontwikkeling, de sociale ontwikkeling, de taalontwikkeling en de fantasieontwikkeling. Op de BSO biedt de pedagogisch medewerker gerichte drama-activiteiten aan voor het jonge kind. Samen verkleden, een rollenspel spelen of achter de poppenkast. Het jonge kind krijgt zo de kans zich in een ander te verplaatsen en volop te fantaseren. De pedagogisch medewerker doet hierin actief mee. Als het kind iets ouder wordt, is de inhoud van het verhaal belangrijker. Ook leert het kind zich verbaal beter uit te drukken. De pedagogisch medewerker stimuleert het verzinnen van verhalen bijvoorbeeld voor een toneelspel. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat er

structuur komt in het toneelspel, zodat het verhaal ook interessant en spannend is voor de toeschouwer.

Bij het oudste kind wordt het experimenteren met rollen steeds interessanter. De oudste kinderen kunnen zich op de BSO goed voorbereiden op rollen en uitvoeringen. De pedagogisch medewerker overlegt en helpt actief mee om voorstellingen te maken. Zij betreft ook de andere kinderen erbij en ouders/verzorgers worden uitgenodigd voor de voorstelling. Zo'n grote activiteit draagt bij aan het gevoel van verbondenheid bij alle kinderen van de BSO.

Op het gebied van taalspelletjes biedt de pedagogisch medewerker diverse spelen aan. Voor het jongste kind zijn dit woord- en letterspelletjes. Voor de oudere kinderen spelen zoals Pimpampet, Scrabble, Rummikub, Party en Co en andere variaties van taal- en spelactiviteiten. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat het aanbod van spelen actueel blijft en aansluit bij de wensen en behoeften van de kinderen.

Audiovisuele activiteiten

Op de BSO zijn televisie, video, audio en computer aanwezig. Deze audiovisuele middelen bieden het kind op de BSO ontspanning. De pedagogisch medewerker gaat gericht om met het aanbieden van deze middelen. Zij spreekt samen met de kinderen af op welke wijze en hoelang zij er gebruik van maken. KdB is van mening dat gewelddadige, discriminerende en seksueel getinte programma's niet thuishoren op de BSO. De pedagogisch medewerker stimuleert het kind om op een actieve manier om te gaan met deze middelen. Het kind kan zelf opnames maken voor bijvoorbeeld een theatershow of liedjes inzigen.

Het maken van een film is voor het oudste kind een prima gelegenheid zich te verdiepen in scenario's maken, rollenspel en film- en montagetechnieken. Zo'n activiteit past zeer goed in de vakantieperiode. De pedagogisch medewerker zet zich hiervoor actief in en geeft het kind voldoende faciliteiten om dit te realiseren.

Buiten spelen

Het kind op de BSO heeft na school veel behoefte aan buiten spelen. Het kind wil rennen, klimmen, voetballen, in de zandbak spelen of kletsen op een bankje of in een zelfgebouwde hut. De pedagogisch medewerker stimuleert het kind buiten te spelen, ook al is het geen mooi weer. Bij het buitenspelen houdt de pedagogisch medewerker toezicht op de kinderen. Zij geeft hen wel de gelegenheid zich af te zonderen. Daarbij let zij op de veiligheid van het kind.

De speeltoestellen van KdB voldoen aan de eisen uit het Besluit Veiligheid attractie- en speeltoestellen. Voor het jongste kind zijn er een zandbak en fietsjes.

De pedagogisch medewerker doet actief mee met buitenspelletjes, zoals balspelen, tikkertje en verstopperkje. Voor het oudere kind zijn competitie spelen aantrekkelijk. Het kind speelt graag voetbal, basketbal, of een ander spel. De pedagogisch medewerker legt hierbij meer de nadruk op het gezamenlijk plezier beleven aan het spel dan op het winnen ervan.

In de buitenruimte zijn voor het oudere kind ruimschoots mogelijkheden zich af te zonderen en zelf iets te bouwen of te maken. KdB is er voorstander van dat het kind in een natuurlijke omgeving kan spelen. Indien de oudere kinderen buiten het speelplein van de BSO gaan spelen, worden hierover afspraken gemaakt tussen het kind, de ouder en de pedagogisch medewerkers.

Bijzondere activiteiten

Op de BSO horen feesten en rituelen thuis. Het geeft het kind een saamhorigheidsgevoel en biedt structuur bijvoorbeeld tijdens de vakantieperiode. De pedagogisch medewerker overlegt samen met de kinderen en organiseert, ook met de ouders/verzorgers, feestelijke activiteiten, zoals zomerfeesten, Sinterklaas en kerstactiviteiten.

Op de BSO biedt de pedagogisch medewerker vooral in de vakantieperiode, thema-activiteiten aan. De pedagogisch medewerker vraagt aan de kinderen om ideeën en werkt deze samen met hen uit. Bij het verzinnen van thema's en activiteiten houdt de pedagogisch medewerker rekening met de culturele achtergrond van het kind.

Vervoer van en naar de BSO

Een deel van onze BSO-locaties ligt op loopafstand van de basisschool. In sommige gevallen is de BSO op grotere afstand van de school en andere BSO's zijn gevestigd in hetzelfde gebouw als de school.

In de meeste gevallen komen kinderen van verschillende scholen naar de BSO.

KdB wil dat het vervoer van kinderen van en naar de BSO fysiek en gevoelsmatig veilig is. Het vervoer vindt zoveel mogelijk plaats door groepsleiding van de BSO. Wanneer de school minder dan 500 m. van de school is, worden de kinderen lopend van school gehaald. Tot een afstand van maximaal 1,5 km. worden de kinderen met de speciaal daartoe ontworpen BSO-fiets vervoerd. Oudere kinderen kunnen eventueel zelf meefietsen, er is dan een extra pedagogisch medewerker bij om deze kinderen te begeleiden. In incidentele gevallen kan er sprake zijn van vervoer door de pedagogisch medewerker met de eigen auto.

De kosten van het vervoer worden gedragen door de ouders/verzorgers wiens kinderen gebruik maken van (begeleiding tijdens) dit vervoer.

Wanneer kinderen van een school komen die verder dan 1,5 km verwijderd is van de BSO, moeten de ouders/verzorgers zelf zorgen voor vervoer van en naar de BSO. KdB zal – indien gewenst – meehelpen dit vervoer te regelen.

Zieke kinderen

Als een kind ziek is, zal het niet snel op de BSO komen, omdat het ook niet naar school is geweest. Indien een kind ziek op de BSO arriveert of ziek wordt op de BSO, neemt de pedagogisch medewerker contact op met de ouders/verzorgers. KdB is van mening dat een ziek kind beter thuis verzorgd kan worden. De pedagogisch medewerker spreekt af door wie en wanneer het kind wordt gehaald. Voor het omgaan met zieke kinderen is beleid ontwikkeld.

Opvallend gedrag

Elk kind is anders en vertoont daardoor ander gedrag. De pedagogisch medewerker is deskundig om hier goed mee om te gaan. Soms vertoont een kind gedrag dat duidelijk anders is dan wat men verwacht op die leeftijd en in vergelijking met andere kinderen. Als dit opvallende gedrag aan de orde is, overlegt de pedagogisch medewerker met haar collega-pedagogisch medewerker. Indien nodig, zal hierna een overleg plaatsvinden met de ouders/verzorgers. In dit overleg wordt het gedrag besproken en worden eventueel vervolgspraken gemaakt over observatie en externe begeleiding. De pedagogisch medewerker is binnen de BSO extra alert op het kind dat gepest wordt, zowel binnen als buiten de school.

De handelwijze bij opvallend gedrag is beschreven in het protocol 'Ontwikkelingsproblemen bij kinderen'.

Overleg basisschool en andere organisaties

KdB realiseert een breed toegankelijk buitenschoolse opvang. De buitenschoolse opvang voorzieningen worden zoveel mogelijk gehuisvest in wijken en dorpen waar veel basisscholen zijn. KdB werkt graag samen met andere organisaties in de wijk of het dorp. Dit met het oog op verbreding van het aanbod van activiteiten voor het BSO-kind en het signaleren en preventief handelen bij opvoedingsproblemen en achterstanden. De nadruk bij deze contacten ligt op de basisscholen waarop de BSO-kinderen zitten en de jeugdgezondheidszorg (GGD). De pedagogisch medewerker maakt met de leerkrachten structurele afspraken over bijvoorbeeld het vervoer en over het kind. Dit overleg met de basisschool vindt plaats na toestemming van de ouders/verzorgers.

Inspraak van kinderen

KdB hecht veel waarde aan inspraak van het kind op de BSO. Inspraak van het kind leidt tot:

- een grotere betrokkenheid van het kind bij de BSO;
- actieve deelname aan activiteiten omdat de activiteiten voldoen aan de wensen en behoeften van het kind;
- het vergroten van het verantwoordelijkheidsgevoel van het kind;
- het vergroten van het sociaal gevoel van het kind omdat het zich leert in te leven en compromissen te sluiten;
- inzicht bij de pedagogisch medewerker in de belevingswereld van het kind.

Door kindervergaderingen, vragenlijsten en enquêtes wordt op structurele wijze de inspraak van het kind geregeld.

Contract zelfstandigheid kinderen

Op een aantal BSO's wordt – na overleg met het kind en de ouders/verzorgers – gewerkt met een contract als een kind tijdens de opvangtijd bij een vriendje of vriendinnetje mag gaan spelen of naar bijvoorbeeld een sportclub gaat. Dit contract moet door de ouders/verzorgers worden ondertekend.

Contact met ouders/verzorgers

Een goed contact tussen ouders/verzorgers en de pedagogisch medewerkers is de basis voor het welzijn van het kind op de groep. KdB hecht daarom veel waarde aan goede overlegvormen tussen ouders/verzorgers en de pedagogisch medewerkers en ouders/verzorgers en de organisatie. Ouders/verzorgers moeten de gelegenheid krijgen om de pedagogisch medewerker goed te informeren over hun kind. De pedagogisch medewerker staat open voor hun opvattingen en past deze toe, voor zover mogelijk binnen het groepsverband van de BSO.

Door de opleiding en de ervaring van de pedagogisch medewerker is de pedagogisch medewerker in staat de ouders/verzorgers te ondersteunen in opvoedingsvraagstukken en eventueel adviezen te geven. Om de communicatie tussen ouders/verzorgers en pedagogisch medewerker optimaal te laten verlopen zijn er verschillende vormen van overleg. Deze vormen worden hier kort toegelicht.

Kennismakingsgesprek

KdB vindt het belangrijk dat ouders/verzorgers en het kind een goede indruk krijgen van de BSO. De ouders/verzorgers en het kind kunnen daarom een bezoek brengen aan de BSO. Tijdens dit bezoek worden zij ontvangen door de pedagogisch medewerker en rondgeleid. De ouders/verzorgers en het kind krijgen alle tijd om vragen te stellen en de sfeer te proeven.

Intakegesprek

Wanneer de ouder heeft gekozen voor een BSO vindt er een intakegesprek plaats. De pedagogisch medewerkers vertelt de ouder over de dagelijkse gang van zaken op de BSO. De ouder geeft de pedagogisch medewerker informatie over het kind. De pedagogisch medewerker informeert de ouders/verzorgers ook over de verschillende vormen van overleg en informatievoorziening.

Deze uitwisseling heeft tot doel tot afstemming te komen tussen ouders/verzorgers en de pedagogisch medewerker. Het is een eerste stap naar een vertrouwensrelatie tussen ouders/verzorgers en pedagogisch medewerker.

Oudergesprek

KdB biedt na één jaar een oudergesprek aan. In dit gesprek wisselen ouders/verzorgers en pedagogisch medewerker hun ervaringen met het kind in het afgelopen jaar uit. De pedagogisch medewerker houdt in het kindportretje de ontwikkelingen van het kind bij, het gesprek verloopt dan ook grotendeels aan de hand van dit kindportretje. Een ander centraal onderwerp in dit gesprek is het welzijn van het kind in de afgelopen periode.

Ouders/verzorgers kunnen zelf, als zij daar behoefte aan hebben, een tussentijds oudergesprek aanvragen bij de groepsleiding.

Eindevaluatie

Zodra het kind de BSO verlaat volgt er een eindevaluatie. Ouders/verzorgers krijgen de gelegenheid om hun ervaringen met de BSO te vertellen en samen met de pedagogisch medewerker terug te kijken op deze BSO-periode.

Breng- en haalgesprekken

Als de ouder het kind ophaalt, is er even tijd om informatie uit te wisselen. Deze informatie-uitwisseling is op de groep en kort van duur. Mochten ouders/verzorgers uitgebreider willen spreken over hun kind, dan kan er een aparte afspraak worden gemaakt.

Ouderavond

De BSO organiseert minstens één keer per jaar een ouderavond. Het onderwerp van de avond wordt in samenwerking met de ouders/verzorgers vastgesteld. Het karakter van de avond is overwegend informatief, maar er is voor ouders/verzorgers ook gelegenheid om elkaar beter te leren kennen.

Daarnaast organiseert de groepsleiding één keer per jaar een activiteit voor ouders/verzorgers, kinderen en groepsleiding.

Tevredenheidsonderzoek

KdB organiseert regelmatig een tevredenheidsonderzoek onder de ouders/verzorgers van alle kinderopvangvormen. In dit onderzoek wordt de mate van tevredenheid van ouders/verzorgers gepeild aan de hand van vragen over de vorm van opvang, de organisatie en het beleid van KdB.

De resultaten van dit onderzoek worden gebruikt om het beleid van de organisatie te optimaliseren. De resultaten worden aan alle ouders/verzorgers bekendgemaakt via de nieuwsbrief en de website.

Klachten

KdB hecht grote waarde aan dat ouders/verzorgers vragen en opmerkingen kunnen stellen aan de direct betrokkenen van de opvang van hun kind. Het kan echter gebeuren dat de ouder zich niet direct wil wenden tot de pedagogisch medewerker van de BSO. De ouder kan zich in dat geval direct wenden tot de unitmanager, de regiomanager of de locatie-ouderraad (lor) van de BSO. Leidt deze stap niet tot een bevredigend antwoord, dan kan de ouder een klacht indienen. Hiervoor is een klachtenprocedure ontwikkeld die op iedere locatie verkrijgbaar is.

Ouderinspraak

KdB wil in samenspraak met ouders/verzorgers haar beleid vaststellen, uitvoeren en bijstellen. Hiervoor zijn twee soorten van ouderinspraak ingesteld.

Op elke BSO is een locatie-ouderraad (lor). In deze ouderraad worden zaken besproken die direct betrekking hebben op de betreffende locatie. Dit overleg vindt plaats tussen een delegatie van ouders/verzorgers en de pedagogisch medewerkers van de BSO. Samen met de ouderraad organiseren de pedagogisch medewerkers gezamenlijke activiteiten en verzorgen zij het vestigingskrantje van de locatie.

KdB heeft ook een overkoepelende ouderraad. Dit is de Cliëntenraad. Deze raad is ingesteld volgens de Wet op de Cliëntenraad Zorgsector. In deze raad overlegt de directie met ouders/verzorgers over algemene zaken, die betrekking hebben op alle sectoren van KdB. In deze Cliëntenraad is elke sector vertegenwoordigd.

Deel 5

Overig

Flexibele opvang

Vanaf januari 2007 wordt er op een aantal kinderopvangvoorzieningen flexibele opvang aangeboden. Deze vorm van flexibele opvang kan er per week anders uitzien zowel in dagen als de opvangtijden. Inhoudelijk is deze opvang niet anders dan de structurele opvang. Er wordt gewerkt volgens het pedagogische beleidsplan. Kinderopvang de Bevelanden kent ook flexibele afname volgens een vast patroon en via een strippenkaart.

Kindercentrum

Om ook in de toekomst het peuterwerk veilig te stellen, is KdB op zoek gegaan naar nieuwe mogelijkheden. Er zijn wijkgerichte voorzieningen ontwikkeld die voor alle kinderen toegankelijk zijn. Dit noemen we kindercentra.

Uitgangspunt is dat de peutergroepen gehandhaafd blijven, maar dat er meerdere combinaties met kinderopvang mogelijk zijn. Door gebruik te maken van de mogelijkheden die de Wet Kinderopvang biedt, kunnen de kosten van kinderopvang en peuterwerk gedeeld worden. Doordat er op deze manier een integratie van kinderopvang en peuterspeelzalen plaatsvindt, zullen de gewaardeerde aspecten van beide werksoorten samengaan en komen we tot kwalitatief hoogwaardige voorzieningen. In een kindercentrum kunnen ouders/verzorgers gebruikmaken van langere openingstijden.

Tussenschoolse opvang

Sinds 1 augustus 2006 zijn scholen verplicht de coördinatie en uitvoering van het overblijven, de tussenschoolse opvang (TSO), te regelen. Voor een groot aantal scholen en koepelorganisaties verzorgt KdB dit. KdB vindt het van belang dat TSO een onderdeel wordt van de doorgaande lijn in het dagarrangement van de kinderen. Het is vrije tijd voor de kinderen, maar KdB vindt het van belang dat zij op een verantwoorde manier worden begeleid. Hierbij zijn de pedagogische uitgangspunten van toepassing. Mochten de kinderen ook gebruikmaken van voorschoolse of naschoolse opvang dan worden zij op dezelfde wijze begeleid.

Een leuke overblijf is: eten, spelen en bijkomen.

De kinderen worden begeleid door een pedagogisch medewerker en/of een overblijfkraacht. De kinderen nemen een lunch van thuis mee. Op school kunnen ze soep en/of drinken krijgen.

Om de tussenschoolse opvang zo goed mogelijk te laten verlopen hebben we voor zowel de kinderen als de ouders/verzorgers afspraken op papier gezet. Dit zijn regels met betrekking tot toezicht en omgang met elkaar, hygiëne en veiligheid.

Bijlage:

De ontwikkeling van het kind

De ontwikkeling van het kind

Bij KdB komen kinderen tussen 0 jaar en de leeftijd waarop ze de basisschool verlaten op de verschillende vormen van kinderopvang. De ontwikkeling van het kind in deze periode is enorm. Een baby bevindt zich nog in een stadium van volledige afhankelijkheid en een kind van 12 jaar is bijna zelfstandig. KdB zorgt ervoor dat haar vormen van kinderopvang zijn ingericht op basis van leeftijd en ontwikkelingsfasen van de kinderen in de groep. De manier waarop de pedagogisch medewerker omgaat met de kinderen is sterk afhankelijk van de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind.

In dit hoofdstuk schetsen wij in het kort de ontwikkeling van het kind tussen 0 en 13 jaar.

Er wordt ook aangegeven op welke wijze de pedagogisch medewerker inspeelt op de ontwikkelingsfase van het kind.

Baby van 0 tot 1,5 jaar

Als een baby wordt geboren heeft de baby alles in zich om zich te ontwikkelen tot een volwaardig mens. Deze ontwikkeling wordt veroorzaakt door de groei en de stimulans van buitenaf. Een kind dat opgroeit in een stimulerende omgeving zal zich beter ontwikkelen.

De ontwikkeling van een baby gaat erg snel. Op het gebied van de motoriek grijpt een baby om zich heen en kijkt naar alles in zijn directe omgeving. Op het kinderdagverblijf ligt een baby op een veilige plek, omringd door babyspeelgoed. De pedagogisch medewerker speelt met de baby, praat tegen hem en stimuleert hem tot rollen, draaien, optrekken en rondkijken. Enige tijd later gaat de baby kruipen en zelfs staan. De baby krijgt dan meer ruimte op de groep en de pedagogisch medewerker helpt hem bij zijn eerste stapjes. Doordat de baby op stap gaat, ontmoet hij ook andere kinderen. Deze eerste contacten stimuleren het kind in zijn sociale ontwikkeling. De fijne motoriek ontwikkelt zich ook in deze fase. De baby pakt van alles vast en stopt het in zijn mond. De pedagogisch medewerker speelt met de baby en stimuleert hem tot zelfstandig spelen.

De zintuigen van de baby zijn na de geboorte direct actief. De zintuigen zorgen voor de eerste contacten met de wereld om hem heen. Kijken, horen, voelen en ruiken. Op het kinderdagverblijf wordt hier actief op ingegaan. De pedagogisch medewerker maakt veel lichamelijk contact met de baby en knuffelt de baby regelmatig. De aankleding en het kleurgebruik op de groep is een stimulans voor de zintuiglijke ontwikkeling van de baby.

Tot slot ontwikkelt de baby zich ook op cognitief niveau. Juist door een gevarieerde omgeving en een actief aanbod leert de baby onderscheid te maken en verbanden te leggen. Dit draagt bij aan de ontwikkeling van het leren en de taalontwikkeling. Door met baby's te praten en te zingen, krijgt de baby de kans om ook geluidjes te maken, te luisteren en te oefenen in taal.

De dreumes van 1,5 tot 2 jaar

Zodra een baby gaat lopen spreken we van een dreumes. Een dreumes gaat lopen, klimmen en rennen. Dit gebeurt nog wel met vallen en opstaan. Hij is erg actief en kan steeds beter kleine handelingen uitvoeren. Op het kinderdagverblijf maakt de dreumes grote puzzels, bouwt torens, speelt met auto's en met poppen. De pedagogisch medewerker biedt gerichte activiteiten aan zoals samen een puzzel maken of samen met de Duplo spelen.

De zintuigen van de dreumes ontwikkelen zich steeds verder. Hij krijgt sterke voorkeuren voor bepaalde smaken en geniet van muziek en bewegingsliedjes. De dreumes leert meer woordjes, begint twee-woordzinnetjes te zeggen en vindt eenvoudige prentenboeken lezen ook erg leuk. De dreumes doet graag mee op de groep. De pedagogisch medewerker stimuleert hem tot meezingen, meeluisteren en meepraten in de groep.

De dreumes geniet van spelen op de groep. Hij kijkt naar andere kinderen, speelt ernaast en bemoeit zich soms met andere kinderen. Hij vindt zichzelf wel het middelpunt van de wereld. De pedagogisch medewerker stimuleert juist het spelen tussen dreumes en de andere kinderen.

Peuter van 2 tot 4 jaar

Een belangrijk aspect van de peuter is zijn persoonlijkheidsontwikkeling. De uitdrukking "Ik ben twee, en ik zeg nee!" is echt van toepassing op de jonge peuter. De peuter bevindt zich dan in de koppigheidsfase. De peuter ontdekt zichzelf en onderzoekt de grenzen van wat wel en niet mag. De pedagogisch medewerker op het kinderdagverblijf of de peuterspeelzaal geeft de peuter juist de ruimte om deze grenzen te ontdekken, bijvoorbeeld tijdens het buitenspelen. De peuter groeit ook sterk in deze periode. Hij kan al goed lopen, klimmen, rennen, fietsen en dansen. Hij leert tekenen en ontwikkelt een eigen peuterschrift. De pedagogisch medewerker stimuleert deze creatieve ontwikkeling en benadrukt dat de beleving van de activiteit belangrijker is dan het eindproduct. Hierdoor wordt de motivatie en het zelfvertrouwen van de peuter versterkt.

De peuter is nieuwsgierig, stelt veel "waaromvragen" en bouwt een fantasiewereld met eigen regels en wetten. Daarin past op zeker moment een ander kind en zo ontstaan de eerste vriendschappen op het kinderdagverblijf of de peuterspeelzaal. Als een peuter bijna 4 jaar is, kan hij zich goed uitdrukken, is leesgierig en neemt actief deel aan groepsactiviteiten. De pedagogisch medewerker stimuleert de peuter om geconcentreerd een activiteit te doen en deze ook af te maken. Dit doet zij door een rustige omgeving te creëren en hem te complimenteren voor zijn gedrag.

Schoolkind van 4 tot 7 jaar

Het kind nadert in deze periode de voltooiing van zijn taalontwikkeling. Hij is in staat zich goed uit te drukken en kent als 4 jarige al zo'n 2000 woorden. In deze periode leert het kind ook schrijven, lezen en rekenen. Het kind speelt samen met vriendjes, maar heeft tijdens het spel nog wel behoefte aan steun van de pedagogisch medewerker. Op de buitenschoolse opvang is het voor het kind belangrijk dat er een duidelijke structuur is en de pedagogisch medewerker daarin een sturende rol heeft. Het kind leert steeds meer omgaan met zijn emoties. Dit doet hij door erover te praten, maar zeker ook door erover te spelen op zijn eigen manier. De buitenschoolse opvang biedt als vrijetijdsumgeving de ruimte om deze emoties te verwerken. Samen met andere kinderen kan het kind een fantasiewereld opbouwen. Op de buitenschoolse opvang zijn verkleedspullen en mogelijkheden om binnen en buiten hutten te bouwen.

Het kind krijgt steeds meer interesse voor de wereld en wil er alles over weten. Hij wil ook graag bouwen en dingen maken. Op de buitenschoolse opvang zorgt de pedagogisch medewerker ervoor dat er interessante en leuke boeken zijn en constructiemateriaal dat geschikt en uitdagend is voor deze leeftijdsgroep.

Het schoolkind van 8 tot 13 jaar

Het kind tussen 8 en 13 jaar leert zichzelf in de wereld steeds beter kennen. Hij ontdekt dat er verschillen zijn tussen jongens en meisjes, tussen goed en kwaad en vertrouwd en niet-vertrouwd. De vriendschappen spelen zich vooral af tussen kinderen van hetzelfde geslacht. Het kind vergelijkt ook. Wie is er sterker, of wie is er slimmer. Op de buitenschoolse opvang zijn ook deze verschillen aanwezig. De nadruk op competitie tussen kinderen is op de buitenschoolse opvang minder groot dan op school. De groep is kleiner waardoor er minder snel kampen ontstaan. De pedagogisch medewerker op de buitenschoolse opvang is zelf ook roldoorbrekend omdat zij met even veel gemak meevoetbalt als met de K'nex of Lego bouwt.

Het kind groeit steeds meer naar zelfstandigheid en onafhankelijkheid. Het kind wil spelen, maar zelf bepalen met wie en zonder direct toezicht van volwassenen. Het kind gaat spelletjes doen en leert zelf de spelregels toe te passen. Het kind zondert zich af en wil niet met de kleintjes spelen of meedoen aan verplichte activiteiten. De pedagogisch medewerker op de buitenschoolse opvang is voor deze kinderen vooral voorwaardenscheppend bezig en fungeert als achterwacht. Toch heeft elk kind een vertrouwenspersoon nodig. De pedagogisch medewerker biedt het kind dit vertrouwen.

Bij een kind rond de 11 jaar breekt de puberteit aan. Meisjes ontdekken de jongens weer, en andersom. Het lichaam maakt een versnelde groei door, terwijl de emotionele ontwikkeling nog wat achterblijft. Van volwassenen moet dit kind niets hebben, maar hij zoekt wel iemand op wie hij kan vertrouwen, juist op momenten van grote onzekerheid. In deze laatste fase van de buitenschoolse opvang laat de pedagogisch medewerker het kind, op basis van gezamenlijke afspraken, geheel zelfstandig beslissen wat hij doet. Het kind krijgt ook de gelegenheid buiten de buitenschoolse opvang te spelen of aan activiteiten mee te doen zoals sport, muziekles en dergelijke.